

การบริหารงานระบบควบคุมคุณภาพเพื่อเตรียมพร้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
นครราชสีมา เขต 6

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร บุญเรือง รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ปทุมธานี

พุทธศักราช 2556

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 6

จิระนนท์ จำนงค์ศิลป์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

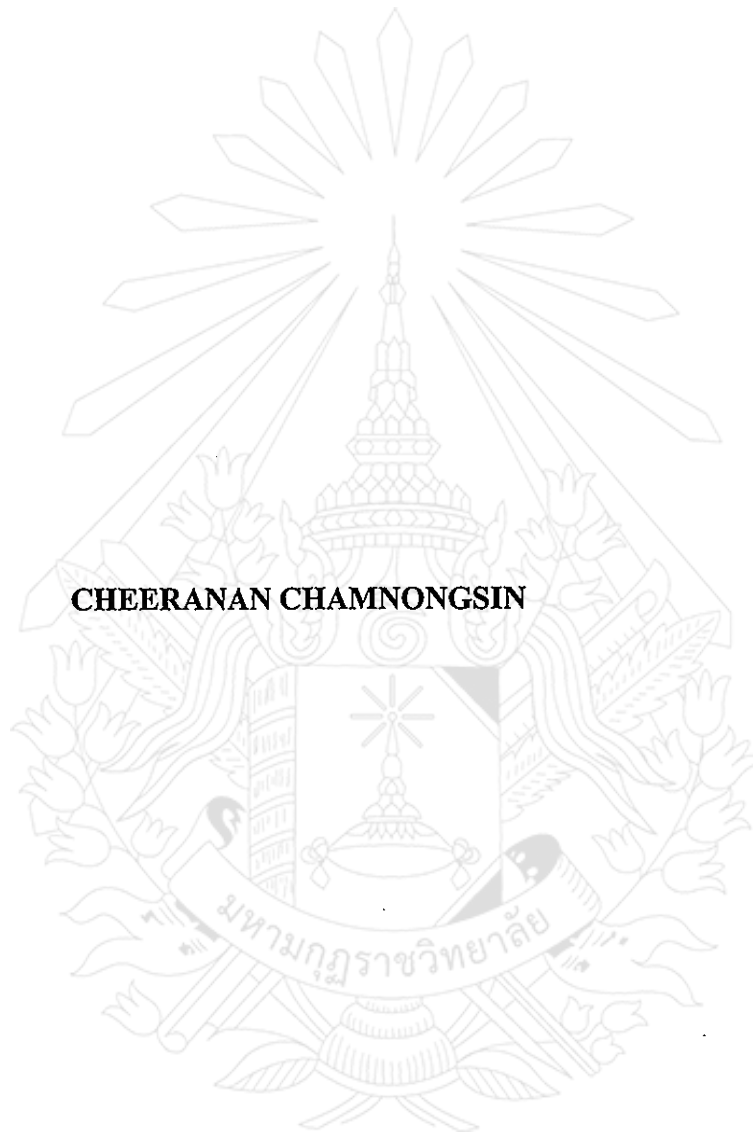
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2556

B 16964

**OPERATION OF STUDENT CARE SYSTEM OF BASIC EDUCATIONAL
INSTITUTES UNDER NAKHONRATCHASIMA PRIMARY
EDUCATIONALSERVICE AREA OFFICE 6**

CHEERANAN CHAMNONGSIN

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2556 (2013)**

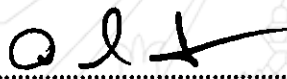
คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ของ นางจิระนันท์ จานงค์ศิลป์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัยได้

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(พระมหาสมชัย ผาสุโก, คร.)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.จรูญ บุญธรรม)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....ประธาน
(พระมหาไกรวรรณ ชินทศติโย, คร.)

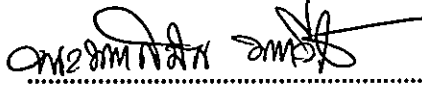

.....กรรมการ
(พระมหาสมชัย ผาสุโก, คร.)

.....กรรมการ
(ดร.จรูญ บุญธรรม)

.....กรรมการ
(ดร.ศิวดล ดวงหะคลัง)

.....กรรมการ
(ดร.ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

.....รักษการคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(พระมหาสมค์ร มหาวิโร)

วันที่ 13 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556

หัวข้อสารนิพนธ์	: การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6
ชื่อนักศึกษา	: จิระนันท์ จำนงค์ศิลป์
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระมหาสมชัย ภาสุโก (ดร.)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.จรรยา บุญธรรม
ปีการศึกษา	: 2556

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน และศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง และเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

Thematic Title : Operation of student Care Systems of Basic Educational
Institutes under Nakhonratchasima Primary Educational
Service Area Office 6

Student's Name : Cheeranan Chamnongsin

Department : Educational Administration

Advisor : Phramaha Samai Phasuko (Dr.)

Co-Advisor : Dr. Charoon Boondham

Academic Year : B.E. 2556 (2013)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were to study the state of administrating the Students' Care System in Basic Education Institutes under Nakhonratchasima Primary Educational Service Area Office 6 in 5 aspects namely 1) aspect of knowing student individually, 2) aspect of screening students, 3) aspect of supporting students, 4) aspect of protecting and solving problems, and 5) aspect of transferring students and to compare the state of administrating the Students' Care System classified by status and sizes of schools. The data were collected from administrators and teachers altogether 331 using a questionnaire. The statistics used in this study were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The results of research were as follows:

The state of administrating the Students' Care System in Basic Education Institutes under Nakhonratchasima Primary Educational Service Area Office 6 was in medium level in every aspect, the comparison on the state of administrating the Students' Care classified by status expressed that the difference was statistically significant at 0.01 in the aspect of transferring students but remaining other aspects were not statistically different, and the comparison classified by sizes of schools expressed that aspect of supporting students was statistically different significant at 0.05. Here, large size of schools had the level of administration higher than medium and small size of schools. Remaining aspects were not statistically different.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แนะแนวทางการเขียนสารนิพนธ์แก่ผู้วิจัย

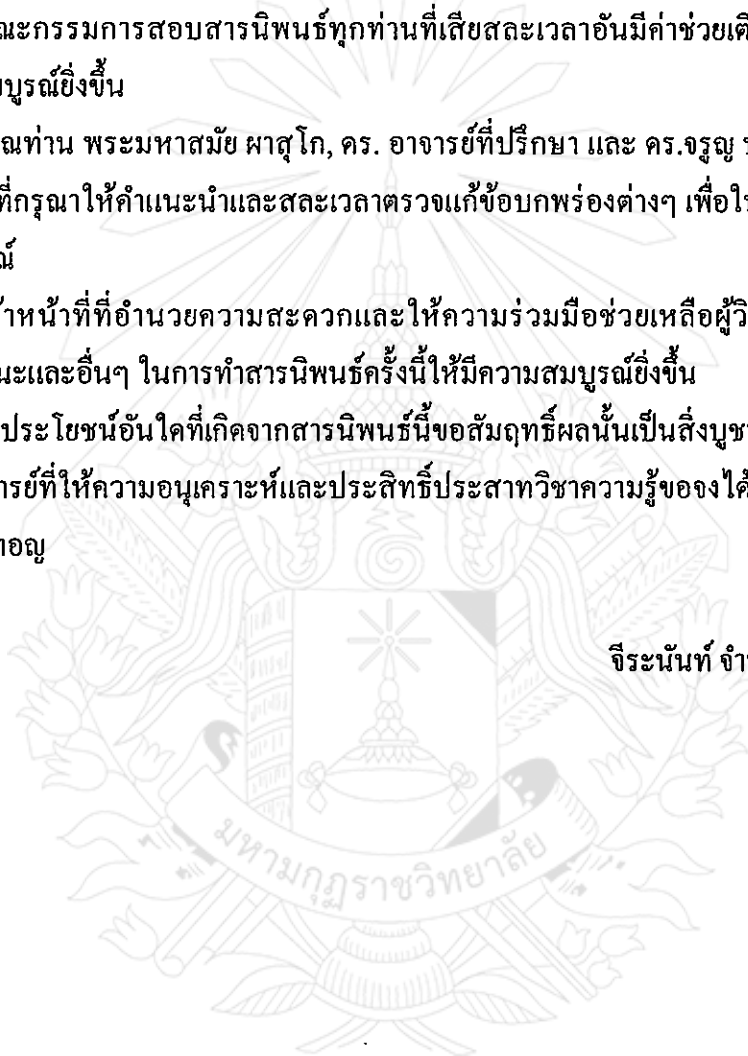
ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าช่วยเติมเต็มให้ สารนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่าน พระมหาสมัย ผาสุโก, คร. อาจารย์ที่ปรึกษา และ ดร.จรรณ บุญธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำและสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ได้ สารนิพนธ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดี ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและอื่นๆ ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากสารนิพนธ์นี้ขอสัมฤทธิ์ผลนั้นเป็นสิ่งบูชาพระคุณ ของบิดามารดาครูอาจารย์ที่ให้ความอนุเคราะห์และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ของได้รับ ส่วน แห่งความดีนี้ทุกท่านเทอญ

จิระนันท์ จำนงค์ศิลป์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	8
2.2 แนวคิดการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	10
2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	49
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	60

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	63
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	65
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	68
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
5.1 สรุปผลการวิจัย	88
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	91
5.3 ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	107
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	116
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	118
ภาคผนวก ง แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	122
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	125
ภาคผนวก ฉ คำสัมประสิทธิ์อัลฟา	127
ประวัติผู้วิจัย	130

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 29
ตารางที่ 2.2	ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ควรทราบ 32
ตารางที่ 2.3	การพิจารณาเพื่อทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 35
ตารางที่ 2.4	สาระความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม 39
ตารางที่ 2.5	สาระความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน 40
ตารางที่ 2.6	สาระความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้น 42
ตารางที่ 2.7	สาระความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 43
ตารางที่ 2.8	แนวทางการส่งต่อนักเรียน 47
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครู 62
ตารางที่ 3.2	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม 64
ตารางที่ 4.1	ความถี่และร้อยละของข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ 68
ตารางที่ 4.2	ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 69
ตารางที่ 4.3	ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามสถานภาพ 71
ตารางที่ 4.4	ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน 72

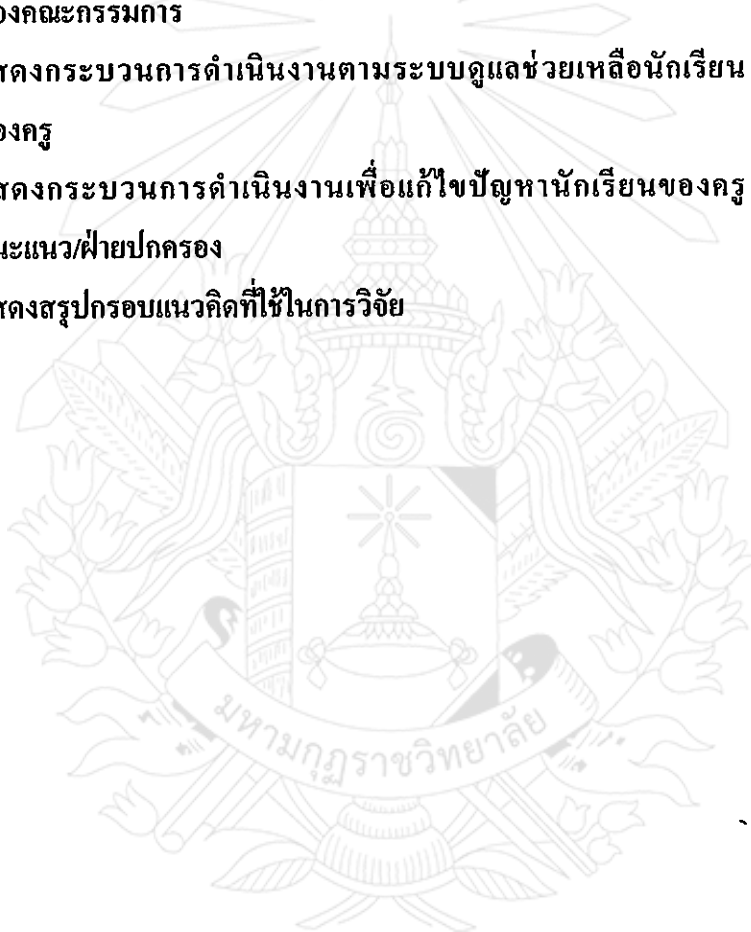
ตารางที่ 4.5	ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน	73
ตารางที่ 4.6	ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ	74
ตารางที่ 4.7	ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	75
ตารางที่ 4.8	ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน	76
ตารางที่ 4.9	ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ	77
ตารางที่ 4.10	ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	78
ตารางที่ 4.11	ผลการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	78
ตารางที่ 4.12	ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	79

- ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ 81
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน จำแนกตาม
สถานภาพ
- ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ 82
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน จำแนกตาม
ขนาดโรงเรียน
- ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ 83
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน
- ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ 85
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ
- ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ 86
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สารบัญแผนภาพ

	หน้า	
แผนภาพที่ 2.1	แสดงโครงสร้างของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	20
แผนภาพที่ 2.2	แสดงโครงสร้างคณะกรรมการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	24
แผนภาพที่ 2.3	แสดงความสัมพันธ์ของการทำงานแบบร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประสาน ของคณะกรรมการ	24
แผนภาพที่ 2.4	แสดงกระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครู	28
แผนภาพที่ 2.5	แสดงกระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียนของครู แนะแนว/ฝ่ายปกครอง	46
แผนภาพที่ 2.6	แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	60

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 แนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่า ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ¹ ซึ่งในปัจจุบันนี้พบว่า สถานศึกษาหลายแห่งต้องพบกับปัญหาด้านผู้เรียนเป็นอย่างมาก ได้แก่ ปัญหาการแต่งกายผิดระเบียบ กระด้างกระเดื่องไม่มีสัมมาคารวะ เหม่อลอย เก็บตัว เชื่องซึม พูดจากร้าวร้าวไม่สุภาพ โต๊ะเถียง เสียงดังเอะอะ การเรียนตกต่ำ ไม่สนใจเรียนหนังสือ หนีเรียน มาโรงเรียนสายเป็นประจำ มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน มั่วสุมทางเพศกับเพื่อนชายหญิง พกพาอาวุธหรือใช้สารเสพติด ปัญหาเหล่านี้ล้วนกำลังเป็นปัญหาในการพัฒนาประเทศด้านทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนขึ้น เพื่อให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติเป็นแนวทางในการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้ผู้เรียนสามารถที่จะพัฒนาไปสู่ความมุ่งหวังของชาติ คือเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข²

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายเร่งด่วนให้สถานศึกษาจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจากผลการศึกษาสภาพการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพปัญหาที่พบร่วมกันมากและควรได้รับการแก้ไข โดยเร่งด่วน คือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความเข้าใจพื้นฐานที่ตรงกัน รับทราบและตระหนักถึง

¹คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 2545 มาตรา 6, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค, 2542), หน้า 4-5.

²กระทรวงศึกษาธิการ, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2547), หน้า 4-5.

ความสำคัญและบทบาทของตนเองที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะครูที่ปรึกษา หรือหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในด้านเทคนิคและ กระบวนการ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียน รวมทั้งกระบวนการในการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งเขตพื้นที่การศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อ ระบบการช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งติดตามผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้ระบบ ดังกล่าวเกิดความเข้มแข็ง³

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งทางด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่ง นอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหา เศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่ง ก่อเกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสีย ต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนา นักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญ ในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจใน บทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งามงาม เป็นบุคคลที่มี คุณค่าของสังคม

บทบาทหน้าที่ของครูในการพัฒนานักเรียนคือ ครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ ซึ่ง นอกจากจะทำหน้าที่ครูผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนแล้ว ยัง ต้องทำหน้าที่อื่นๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพ ทั้งดี เก่ง มีสุข ซึ่งเป็น ที่ ทราบกันดีว่า บทบาทของครูที่ปรึกษาไม่ใช่เป็นเรื่องใหม่ในสถานศึกษา เพราะมีการปฏิบัติกันมา อย่างสม่ำเสมอและได้ดำเนินการมานาน เพื่อให้ นักเรียน ได้มีโอกาสขอคำปรึกษาแนะนำในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนบุคคล การศึกษาเล่าเรียน การปรับตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และยุคสมัย ครูที่ปรึกษาต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ทั้งเป็นผู้สอนและผู้ให้คำปรึกษาไปพร้อมๆ กัน ครูที่ ปรึกษาต้องมีกระบวนการการทำงานอย่างมีระบบ มีหลักการงานปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการหรือ การใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ดำรงอยู่ในระบบการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ฉะนั้น การดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการประสานความ ร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนจะทำให้การทำงานที่มีคุณภาพ

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 102.

ส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในที่สุด⁴

ปัจจุบัน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 สภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนถึงปานกลาง และมีปัญหาเสพติดเป็นอันดับต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อโรงเรียนการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ดำเนินงานเพื่อคอยเฝ้าระวัง ดูแล และคอยให้การช่วยเหลือนักเรียนที่กำลังจะเกิดปัญหา หรือเกิดปัญหาและติดตามพฤติกรรมของนักเรียนที่ช่วยแก้ปัญหาไปแล้ว นอกเหนือจากการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาที่สมบูรณ์ ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมายังพบปัญหาในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่หลายด้าน ส่งผลให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร เป็นผลให้นักเรียนหลายคน เสียโอกาสในการได้รับการช่วยเหลือ หากสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยดี ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนจะทำให้การดำเนินงานสำเร็จมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น⁵

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเป็นข้อมูลในการพัฒนาเพื่อการศึกษาในโรงเรียนต่อไป

⁴ พึงใจ รังคะวงษ์, “ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านปงสนุก จังหวัดลำปาง”, การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2549, หน้า 2.

⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา, อ้างแล้ว, หน้า 7-9.

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 และเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

จากผลการวิจัยของ นิภารัตน์ วงษ์วิชา ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน และจากผลการวิจัยของ เชาวลิต จินดา รัตน์ มีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า มีความแตกต่างกัน และจาก ผลการวิจัยของ จักรี โพธิ์สำนึก และ มานพ บุญสมพงษ์ มีการเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกัน ดังนั้น การวิจัยนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 เมื่อจำแนกตาม สถานภาพและขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,411 คน

1.4.2 ด้านเนื้อหา/ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพ และขนาดโรงเรียน

1. สถานภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
2. ขนาดโรงเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

1.4.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

1.4.3 ด้านพื้นที่

ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่าง มีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐาน การทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลัก ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยการอำนวยความสะดวกจากผู้บริหาร มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบุคลากรทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพใน การดำเนินการ 5 ด้าน

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่จะ ช่วยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือ การคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน โดยพื้นฐานจำแนกเป็นด้านความสามารถ ด้าน สุขภาพและด้านครอบครัว

ด้านการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัด กลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของ โรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหามาตามเกณฑ์การคัด กรองของโรงเรียน และได้รับการช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหามาแต่กรณี

ด้านการส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของ ครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจ ในตัวเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็น การช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพ ตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง

ด้านการป้องกันและดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือที่หลากหลาย โดยการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมและสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ด้านการส่งต่อนักเรียน หมายถึง การส่งต่อ การส่งนักเรียนที่มีปัญหาที่ครูช่วยเหลือแล้วนักเรียนไม่ดีขึ้น และขาดต่อการช่วยเหลือจึงดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มี 2 แบบ

การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องภายใน โรงเรียน โดยพิจารณาจากปัญหาของนักเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูโภชนาการ ครูประจำวิชา หรือฝ่ายกิจการนักเรียน เป็นต้น

การส่งต่อภายนอก ผู้ที่เกี่ยวข้องภายใน โรงเรียนส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาขาดต่อการช่วยเหลือ

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวงอย่างมีประสิทธิภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก SDQ. (The Strengths and Difficulties Questionnaire) หมายถึง เครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรมการปรับตัว ที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพกับสภาพจิตใจ

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ E.Q. (Emotion Quotient) หมายถึง เครื่องมือสำหรับคัดกรองนักเรียนด้านอารมณ์

สถานภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่และมีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนนักเรียนใน โรงเรียนและได้รับแต่งตั้งให้เป็นครูที่ปรึกษานักเรียนในชั้นเรียน และเป็นที่ปรึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขนาดโรงเรียน หมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดให้โรงเรียนมีขนาดต่างกัน โดยเกณฑ์จำนวนนักเรียน ตามกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติหลักเกณฑ์วิธีสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 แบ่งได้เป็น 3 ขนาดดังนี้ 1) ขนาดเล็ก มีจำนวน

นักเรียนไม่เกิน 120 คน 2) ขนาดกลาง มีนักเรียนจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121- 300 คน และ 3) ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 หมายถึง หน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม และประสานงานการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 6 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอบัวใหญ่ อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอคง อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอบัวลาย และอำเภอสีดา

ความคิดเห็น หมายถึง ทศนคติ ความเข้าใจ ความรู้สึกที่แสดงออกตามความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้ทราบถึงสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

1.6.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ที่จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียนต่างกัน

1.6.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

1.6.4 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา ดังต่อไปนี้

- 2.1 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.2 แนวคิดการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.1 นำหลักการคุณธรรมนำความรู้สู่การปฏิบัติ

1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดกิจกรรมเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม

- 1.1 การสนับสนุนให้พัฒนาเป็นต้นแบบเพื่อการขยายผล
- 1.2 การสนับสนุนการจัดการความรู้ เรียนรู้จากโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น
- 1.3 การเผยแพร่แบบอย่างที่ดีด้วยการจัดตลาดนัดคุณธรรม การนำเสนอหลักสูตร

แนวทางการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน

2. สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรูปแบบที่หลากหลายเพื่อเป็นกลไกการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

2.1 การสร้างวินัยและความมีน้ำใจที่จะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมด้วยการอบรมผู้บริหารทุกคน ให้ผ่านหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เพื่อเสริมความเข้มแข็ง จัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี

- 2.2 การปลูกฝังคุณธรรม ด้วยการส่งเสริมกิจกรรมศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์
- 2.3 การเรียนรู้วิถีประชาธิปไตย ด้วยการพัฒนากรรมการและสถานักเรียน

3. น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- 3.1 น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงและหลักธรรมาภิบาลสู่การบริหารทุกระดับ

3.2 บูรณาการในการพัฒนาบุคลากรทุกหลักสูตร

4. เสริมความเข้มแข็งให้แก่ระบบดูแลนักเรียน

4.1 การพัฒนาครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ส่งเสริมเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อน และเครือข่ายผู้ปกครอง

4.2 การพัฒนาระบบส่งเสริมความประพฤตินักเรียนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้านทานให้แก่เยาวชน

2.1.2 การขยายโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างกว้างขวางและเชื่อถือ

1. เร่งสถานะการศึกษาในพื้นที่

2. สนับสนุนให้นักเรียนในเขตพื้นที่พัฒนาวัตกรรมการจัดโอกาสทางการศึกษา

3. เพิ่มประสิทธิภาพระบบเฝ้าระวังและระบบให้ความช่วยเหลือนักเรียน

3.1 ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กด้อยโอกาส เพื่อดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้สามารถเรียนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและเรียนต่อ 12 ปี

3.2 จัดทุนการศึกษาและทุนประเภทอื่นๆ

3.3 ดูแลเรื่องอาหารกลางวัน และให้บริการอื่นๆ ตามความเหมาะสม

4. การขยายโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างกว้างขวางและทั่วถึง

5. รณรงค์การเรียนต่อ 12 ปี

2.1.3 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ

1. พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้เข้าสู่มาตรฐาน

2. แสวงหาแนวทางยกระดับคุณภาพของนักเรียน

3. ต่อยอดและขยายผลหลักการพัฒนาสาม

4. พัฒนาความเท่าเทียมทางการศึกษากลุ่มเฉพาะทาง

5. ประเมินความก้าวหน้าของการเรียนการสอน

6. ยกเครื่องระบบพัฒนาบุคลากร

2.1.4 การกระจายอำนาจและการส่งเสริมความเข้มแข็งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ส่งเสริมการกระจายอำนาจทางบริหารทั่วไป งบประมาณ วิชาการ และบุคคลไปยังสถานศึกษา ปรับศักยภาพในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมการจัดกลุ่มเครือข่ายบริหารสถานศึกษา

2.1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วม

1. การสร้างกลไกการนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2. พัฒนาองค์กรนักเรียนและส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครอง

3. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มีรูปแบบที่หลากหลาย¹

สรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรนำมาจัดเป็นนโยบายของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามศักยภาพและความเหมาะสมโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย สถานศึกษาควรดำเนินการตามนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ นักเรียน ได้รับการพัฒนาทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและตามความสนใจของนักเรียน ซึ่งมุ่งเน้นตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ โดยใช้การประเมิน และให้การช่วยเหลือนักเรียนตามความเหมาะสม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 แนวคิดการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีกระบวนการทำงานอย่างชัดเจนและเป็นระบบ มีการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือที่มีคุณภาพ มีการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากการจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้วในเชิงลบก็มีปรากฏ เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของยาเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ภาพความสำเร็จที่จะเกิดจากการพัฒนานักเรียนให้ เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้นสิ่งสำคัญต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกคน ทุกฝ่าย เริ่มตั้งแต่ผู้อำนวยการ ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตา ที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งดงาม เป็นบุคคลที่มีค่าของสังคมต่อไป

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547), หน้า 10.

บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องดังที่ได้กล่าวมานั้นทุกคนต่างมีส่วนสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ และได้ดำเนินการมานานแล้วตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แต่เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่างมีระบบเป็นขบวนการที่ต่อเนื่อง มีหลักฐานเทคนิควิธีการรวมถึงเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดความสำเร็จ

กรมสุขภาพจิต ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือที่มีคุณภาพมีหลักแนวคิดในการดำเนินงาน คือ

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้นการชี้แนะนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนา เพื่อดูแลช่วยเหลือทั้งด้านการป้องกันแก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

2. ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรของโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครองหรือชุมชน²

กรมสุขภาพจิตได้กล่าวว่ประโยชน์จากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้
4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข
5. นักเรียนพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์³

2.2.1 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ให้ความหมายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นกระบวนการให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตามอัตภาพของตนเอง โดยพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อให้ นักเรียนสามารถปรับตัว ได้ดีขึ้น นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์มากขึ้น นักเรียนรู้จักยอมรับและเข้าใจ

² กรมส่งเสริมสุขภาพจิต, คู่มือดูแลสุขภาพจิตในการดูแลนักเรียนสำหรับผู้ปกครองสำหรับครู, (กรุงเทพมหานคร : บริษัททิววีเนียร์ ไทยแลนด์จำกัด, 2544), หน้า 2-3.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 7.

ผู้อื่นมากขึ้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น⁴

กรมวิชาการ ได้ให้ความหมาย ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การช่วยเหลือ นักเรียนเป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียน ได้รู้จักและเข้าใจตนเองมีแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองรวมทั้งครู ได้รู้จักนักเรียนมากขึ้นสามารถให้การส่งเสริม และป้องกันปัญหาของ ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติหรือกลุ่มพิเศษ⁵

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้นิยามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมวิธีการและ เครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมี การประสานงานอย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริม จากโรงเรียน⁶

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหา เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาเต็มตาม ศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการ ดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง⁷

รังสรรค์ เพ็งชู ได้ให้ความหมาย ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการ ดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการ ดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อัน ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้⁸

⁴คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปและส่งเสริมการศึกษาเอกชน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2544), หน้า 44.

⁵คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (เพิ่มเติม) พ.ศ. 2545, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2545) หน้า 7.

⁶คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545) หน้า 12.

⁷สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สพฐ, การดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547) หน้า 1-3.

⁸รังสรรค์ เพ็งชู, สภาพความสำเร็จการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, (ราชบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1, 2551), หน้า 15.

จากความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข การส่งต่ออย่างมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือ โดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพัฒนาการ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.2.2 ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้แนวคิดว่าการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันจำนวนไม่น้อย ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้พฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรักความปรารถนาดีอย่างมากมายเพียงใดก็ตามก็ไม่อาจพิทักษ์ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่างๆ พบว่าเด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอื่นๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ตกเป็นทาสของเกมคอมพิวเตอร์จนถึงขั้นหมกมุ่น และเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากเกม จนไปสู่การประพฤติปฏิบัติ ที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองและสังคม
2. นิยมประลองความเร็วโดยการแข่งรถมอเตอร์ไซค์ มีพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ที่ผิดกฎหมาย เป็นนักซิ่งวัยใส และเป็นสก็๊อ (สาวน้อยซ่อนท้ายหนุ่มนักซิ่ง)
3. ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท จับกลุ่มรวมตัวกันสร้างความปั่นป่วนในชุมชน ไปจนถึงการยกพวกตีกัน
4. มีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น เป็นพ่อแม่ตั้งแต่อายุน้อย มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกันตนเองขาดความรับผิดชอบ
5. เข้าถึงสารเสพติดได้ง่าย เริ่มจากการใช้บุหรี่ เหล้า ยาบ้า ยาไอซ์ ยาเลิฟ และสารอันตรายที่แพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชน
6. ขาดหลักยึดเหนี่ยวจิตใจ ไม่เห็นความสำคัญของหลักศาสนา ค่านิยมของความเป็นไทย ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวค่อนข้างเปราะบาง ติดเพื่อน ติดสื่อ และให้ความสำคัญกับวัตถุ

มากกว่าความมีคุณธรรมน้ำใจ

นอกจากนี้เด็กและเยาวชนยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคม เช่นติดการพนัน นิยมเสี่ยงโชค การมั่วสุมในหอพัก ไม่ชอบไปโรงเรียน หนีเรียน ทำร้ายร่างกายตนเองหมกมุ่นกับสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ นิยมบริโภคอาหารกรูบกรอง อาหารที่ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ เครียด ซึมเศร้า มองโลกในแง่ร้าย ไม่สนใจต่อปัญหาสังคม อย่างไรก็ตามสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ดังนี้

1. ปัจจัยเสี่ยงจากสภาพครอบครัว สภาพครอบครัวเป็นปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อบุคลิก ภาพและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาเด็กและเยาวชน เป็นผลมาจากการเลี้ยงดูด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ส่งเสริมให้แสดงออกในทางที่ไม่ถูกต้อง ปล่อยปละละเลย เรียนรู้การใช้ความรุนแรงจากสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวแตกแยก ผู้ปกครองบิบบังคับ กดดัน และคาดหวังในตัวเด็กเกินกว่าความเป็นจริง ไม่มีบรรยากาศที่สร้างความรัก ความอบอุ่น ความสมัครสมานสามัคคี เติบโตในท่ามกลางความสับสน ไม่ความหวัง ขาดการอบรมบ่มนิสัยและไม่มีจุดหมายปลายทางในชีวิต

2. ปัจจัยเสี่ยงจากโรงเรียน โรงเรียนเป็นบ้านหลังที่สองของเด็ก เป็นบ่อเกิดของคุณงามความดี โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของเด็กและเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของสังคม แต่โรงเรียนจำนวนไม่น้อย ยังขาดความพร้อมที่จะทำให้เด็กและเยาวชนเป็นคนที่สมบูรณ์ ตามความมุ่งหวังของสังคมจากการติดตาม พบว่า โรงเรียนขาดการดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงจังขาดการจัดการที่เหมาะสมต่อการพิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครอง และให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างเท่าทัน ทัวถึง ถูกต้องและเป็นธรรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ความสำคัญถูกระเบียบมากกว่าชีวิตของนักเรียน พัฒนาผู้เรียนโดยไม่คำนึงถึงองค์รวมตลอดถึงการจัดการกับปัญหาของนักเรียน โดยขาดการมีส่วนร่วม และยังเลือกใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน

3. ปัจจัยเสี่ยงจากชุมชนและสังคม ความล้มเหลวในชีวิตและเด็กและเยาวชน เป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจ และต้นทุนทางความรู้สึกรู้ใจของผู้ปกครองอย่างประเมินค่าไม่ได้ สังคมไทยยังละเลยต่อการจัดระเบียบแบบแผนในชุมชน ชุมชนอ่อนแอขาดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในสังคมต่างคนต่างอยู่ ปล่อยให้มีการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กและเยาวชน ขอมรับการเติบโตและขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ไม่สร้างสรรค์ ละเลยต่อปัญหาของเด็กและเยาวชนไม่ให้ความสำคัญต่อท่าทีของเด็กและเยาวชน มองเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาด้วยทัศนคติและท่าทีที่ตอกย้ำซ้ำเติม

4. ปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อน เพื่อนเป็นปัจจัยที่สำคัญในชีวิตของเด็กและเยาวชนเป็นธรรมชาติที่เด็กและเยาวชน ทุกคนต้องมีแต่เพื่อนก็เป็นดาบสองคมที่อาจทำให้เด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อย

ก้าวพลาด เช่น เพื่อนที่มีนิสัยเกเร เป็นอันธพาล เสเพล สำนะเลเทเมา การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรม โน้มเอียงไปในทางก้าวร้าว เสี่ยงภัย มั่วสุม เบี่ยงเบน หรือการได้รับแรงบีบคั้น กดดัน ข่มขู่ หรือการ ไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและ เยาวชนทั้งสิ้น

5. ปัจจัยเสี่ยงจากบุคลิกภาพหรือตัวนักเรียน เด็กและเยาวชนแต่ละคนมีภาวะด้าน พัฒนาการแตกต่างกัน มีบุคลิกภาพภายในและภายนอกตามสภาพความเป็นตัวตนที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น มีข้อจำกัดเกี่ยวกับพัฒนาการทางสมองและการรับรู้ มีความตระหนักในคุณค่าความสำคัญของ ตนเอง ขาดทักษะในการคิด บกพร่องทางการเรียนรู้ปฏิเสธค่านิยมหรือหลักศาสนาที่คนส่วนใหญ่ นับถือ ไม่มีทักษะในการสื่อสารปฏิเสธไม่เป็น ควบคุมอารมณ์และความเครียดไม่ได้ รวมทั้งการมี ปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต

จากความสำคัญที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นพอสรุปได้ว่า ความสำคัญและความจำเป็นของระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องมาจากในสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีปัจจัย หลายด้านที่ทำให้นักเรียนมีปัญหา ซึ่งตัวนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม จะต้องช่วยกัน แก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน และสถานศึกษาต้องพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีคุณภาพ ตามศักยภาพ โดย ใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2.2.3 วัตถุประสงค์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีกระบวนการ วิธีการ และมีการใช้ เครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงานและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นคนที่ สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา⁹ โดยในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนจำเป็นต้องมีปัจจัยต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานบรรลุตาม วัตถุประสงค์ได้

กรมสุขภาพจิต จึงได้กำหนดปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ตามระบบ

⁹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547), หน้า 10.

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ประการ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนรวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
2. ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนัก ในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน
3. คณะกรรมการทำงานหรือคณะทำงาน คณะทำงานทุกคณะต้องมีการประสานงานกัน อย่างไม่ใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะ อย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด
4. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ จากโรงเรียน
5. การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล การให้ความรู้แก่ครูที่ปรึกษา / ครูประจำชั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ¹⁰

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยอาศัยความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นครูที่ปรึกษา ครูปกครอง ครูแนะแนว ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นกระบวนการ มีเอกสารหลักฐาน รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนปลอดภัยจากความเสี่ยงจากสภาพสังคมปัจจุบันในทุกทาง ให้นักเรียนได้เรียนรู้ในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข และพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

2.2.4 ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีต่อนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครองเขตพื้นที่การศึกษาและประเทศชาติ ไว้ดังนี้

1. นักเรียน

- 1.1 ได้รับการดูแลช่วยเหลือและได้รับการพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตและ

¹⁰กรมส่งเสริมสุขภาพจิต, คู่มือดูแลสุขภาพจิตในการดูแลนักเรียนสำหรับผู้ปกครองสำหรับครู, อ้างแล้ว, หน้า 8.

สภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง

1.2 ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาทั้งทางด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ

1.3 ได้รู้จักตนเองปรับตนเองได้ มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.4 มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครู และผู้ปกครอง

2. ครู

2.1 ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 มีความรักในศรัทธาในวิชาชีพครู และมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน

2.3 มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา

3. ผู้บริหาร

3.1 รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้

3.2 ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียน

หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา

3.3 มีรูปแบบกระบวนการพัฒนาและการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

4. โรงเรียน

4.1 มีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

4.2 ได้รับการยอมรับสนับสนุน และความร่วมมือจากชุมชนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

4.3 มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

5. ผู้ปกครอง ชุมชน

5.1 ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับ โรงเรียน

5.2 เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน

5.3 เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน

5.4 มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

6. เขตพื้นที่การศึกษา

6.1 พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียน

6.2 พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผลการ

ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

6.3 มีระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งข้อมูลระดับบุคคล ระดับ โรงเรียนเพื่อพัฒนางาน

7. ประชาชาติ

7.1 นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญา และมีความสุข

7.2 มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ

7.3 ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่างๆ

7.4 ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ¹¹

2.2.5 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน รวมถึงผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ ซึ่งกรมสุขภาพจิต ได้ระบุกลยุทธ์ในการพัฒนาเยาวชนว่า โรงเรียนสามารถจัดยุทธศาสตร์การพัฒนาเยาวชนออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนและส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชน โดยในส่วนของโรงเรียนมีกลยุทธ์ที่สำคัญตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม

1. เด็กกลุ่มทั่วไปที่ไม่มีปัญหา ทำอย่างไรที่จะพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้มีความมั่นคงและมีชีวิตที่เป็นสุข โดยในอนาคตไม่ต้องตกเป็นเหยื่อหรือมีปัญหาจากอิทธิพลเพื่อน อิทธิพลโฆษณาและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมด้านลบต่างๆ ที่อยู่รอบตัว

2. เด็กกลุ่มเสี่ยงที่มีแนวโน้มจะมีปัญหา คือเด็กที่มีความเสี่ยง เช่น ครอบครัวแตกแยกมาอยู่หอพัก อยู่ในชุมชนที่มีปัญหา การเรียนไม่ดี หรือเริ่มมีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น เก็บตัวไม่สนใจเรียน ทำตัวเด่นดังในกรณีเช่นนี้การพัฒนาจะอยู่ที่ครูประจำชั้นจะสามารถคัดกรองเด็กว่าใครเป็น กลุ่มเสี่ยง และมีวิธีการพื้นฐานในการช่วยเหลือเด็ก เช่น จากกิจกรรมในห้องเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตรการหาเพื่อนสนิท การพบปะเด็กเป็นรายบุคคลและการพบปะผู้ปกครองเพื่อให้ปัจจัยเสี่ยงลดลงจนเป็นปกติหรือกระทั่งเป็นเด็กที่มั่นคงเป็นสุขต่อไป

3. เด็กกลุ่มที่มีปัญหาแล้ว เช่น ใช้สารเสพติด หนีโรงเรียน มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในกรณีเช่นนี้ การแก้ไขเป็นเรื่องสำคัญ และมักมีความซับซ้อนเกินกว่าที่ครูประจำชั้นจะดำเนินการได้ตามลำพัง เด็กควรได้รับการส่งต่อให้ครูแนะแนวที่มีทักษะในการแก้ไขปัญหาลูกหรือส่งต่อไปในระบบให้บริการที่มีผู้เชี่ยวชาญ เช่น ผู้ให้คำปรึกษาจิตแพทย์ นักจิตวิทยา เพื่อให้การช่วยเหลือ¹²

สุวรรณ บุญย์เพิ่ม ได้ให้แนวคิดในเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ซึ่งต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องกัน 1 ปีการศึกษาโดยใช้หลักการบริหารจัดการเชิงระบบ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานคือการวางแผน

¹¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, อ้างแล้ว, หน้า 10.

¹²กรมส่งเสริมสุขภาพจิต, คู่มือดูแลสุขภาพจิตในการดูแลนักเรียนสำหรับผู้ปกครองสำหรับครู, อ้างแล้ว, หน้า 7-8.

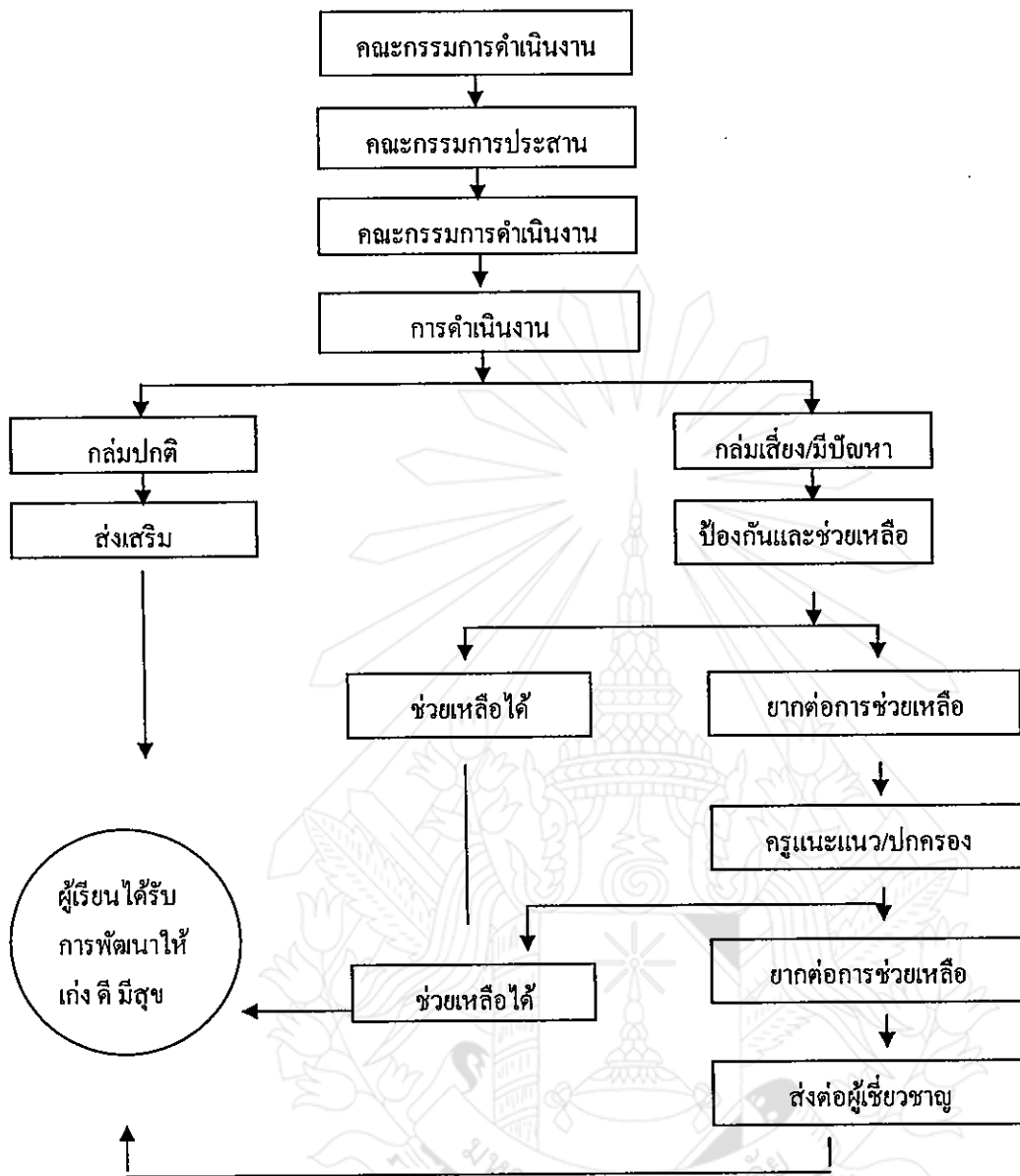
(Plan) การปฏิบัติ (Do) การกำกับติดตาม ประเมินตรวจสอบ (Check) และการจัดทำเป็นมาตรฐาน การดำเนินงาน (Act) ดังนั้นจึงต้องมีรายละเอียดในการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงาน และผู้ปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) อีกทั้งเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นของผู้ปกครอง และชุมชน การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงได้ใช้หลักการบริหารจัดการ อย่างเป็นระบบของ เดมมิ่ง (PDCA) มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. P หรือ Plan การวางแผนในการปฏิบัติงาน
2. D หรือ Do การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด
3. C หรือ Check การประเมินการปฏิบัติงาน
4. A หรือ Act การพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้งคน กลุ่ม และองค์กร¹³

พิชญ์มณฑน์ ลีกำเนิดไทย ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ ในการจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้นำแนวคิดการบริหารเชิงระบบซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างสำคัญ 3 ประการ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต เป็นแนวทางในการจัดทำ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และติดตามประเมินผลระหว่างการทำงาน จัดประชุมเพื่อวิเคราะห์ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ตามแนวคิดการประเมินแบบซิปโมเดล (CIPP Model) นอกจากนี้ยังได้นำหลักการแนะแนวและหลักจิตวิทยา ตามแนวทางทฤษฎีมนุษยนิยมที่ตระหนักถึง คุณค่าของความเป็นมนุษย์และเชื่อว่าทุกคนต้องการเป็นคนดีและพัฒนาตนให้สูงขึ้นเป็นแนว ทางการจัดกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน¹⁴ ดังนั้นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3 องค์ประกอบ คือ ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ดังนั้น การนำระบบการ ดูแลช่วยเหลือมาปฏิบัติในโรงเรียนจึงมีแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ซึ่งต้องมีการ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างมากมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังแผนภาพที่ 2.1

¹³ สุวรรณ บุญย์เพิ่ม, รายงานการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสุวรรณ พลับพลาพิทยาคม, (ม.ป.ท.), 2544, หน้า 23.

¹⁴ พิชญ์มณฑน์ ลีกำเนิดไทย, รายงานการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544), หน้า 45-46.

แผนภาพที่ 2.1 แสดงแผนภาพ โครงสร้างของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน¹⁵

จากแผนภาพที่ 2.1 แสดงให้เห็นถึงระบบของการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ รับผิดชอบดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมาย

¹⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 23.

คือ การส่งเสริมนักเรียน ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีขั้นตอนดำเนินงานตาม โครงสร้างดังต่อไปนี้

1. **ขั้นเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน** เนื่องจากการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาใช้ในโรงเรียน เป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นในการเตรียมการเพื่อให้เกิดความพร้อมและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดไว้เป็นนโยบายของโรงเรียนและจัดทำเป็นโครงการของโรงเรียน โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน พร้อมทั้งต้องนำเข้าแจ้งและหารือในการประชุม คณะกรรมการบริหารของโรงเรียน อีกทั้งต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้ชัดเจนถึงความสำคัญ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานและกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ดำเนินการดังกล่าวบรรลุผล ซึ่งในขั้นเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน มีขั้นตอนเพื่อเตรียมการดังนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการ การกำหนดบทบาทหน้าที่และโครงสร้างของคณะกรรมการ และการวิเคราะห์ความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียนและจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ

กรมสุขภาพจิต กล่าวว่า เนื่องจากปัจจัยสำคัญที่มีประสิทธิที่มีผลประสิทธิภาพของการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย ครูทุกคนในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องมีความตระหนักใน ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ร่วมทำกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ มีทัศนคติที่ดี ต่อ นักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน คณะกรรมการหรือ คณะทำงานทุกคณะต้อง มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอ ครูที่ปรึกษาเป็น บุคลากรหลักที่สำคัญในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยต้องได้รับความร่วมมือ จากครู ทุกคนในโรงเรียนรวมทั้งการสนับสนุนจากโรงเรียน นอกจากนี้ต้องมีการอบรมให้ความรู้ และ ทักษะรวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลความรู้แก่ครูที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องในส่วนที่เกี่ยวกับการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและเทคนิคแนวทางการแก้ไข ปัญหาต่างๆ ของนักเรียน โดยต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ¹⁶

พิชญ์มณฑน์ สีกำเนิดไทย ได้ให้แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของบุคลากรใน การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ควรมีดังนี้ คือ

1. ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารในโรงเรียนทุกฝ่าย และหัวหน้าระดับชั้นทุกชั้นต้องมี

¹⁶กรมสุขภาพจิต, คู่มือดูแลสุขภาพจิตในการดูแลนักเรียนสำหรับผู้ปกครอง สำหรับครู, อ่างแล้ว, หน้า 13.

ความสามารถในการบริหาร และการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ผู้บริหาร โรงเรียน และบุคลากรทุกคนใน โรงเรียนต้องมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ และให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ครูที่ปรึกษาต้องมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรู้และความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน¹⁷

ดังนั้นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เป็นกระบวนการที่เป็นระบบมีความชัดเจน ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบ จะต้องดำเนินการตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

3.1 การประชุมหารือ เพื่อกำหนด โครงสร้างของบุคลากรในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียน

3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสาน) และคณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ)

3.3 การกำหนดบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการประสานงาน และคณะกรรมการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะกรรมการมีความสำคัญต่อความสำเร็จในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนั้น โครงสร้างของคณะกรรมการประสานงานทำงานระหว่างคณะกรรมการและบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ในแต่ละคณะจึงต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในทุกกิจกรรมผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินงานจึงมีความเกี่ยวข้องกับทุกระดับชั้น ทุกระดับชั้นจะมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีผู้บริหารโรงเรียน และครูอื่นๆ ให้การสนับสนุน เอื้ออำนวยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในระบบการบริหารจัดการของโรงเรียน จะมีการจัดทำ โครงสร้างการบริหารงาน การกำหนดบทบาท หน้าที่และบุคลากรผู้รับผิดชอบ ดังนั้นในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงต้องมีการกำหนด โครงสร้างบุคลากรเป็นคณะกรรมการหรือทีมงาน เพื่อการทำงานร่วมกันเป็นทีมตามบทบาทหน้าที่ ที่ได้กำหนดขึ้นสนับสนุนให้การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานหรือทีมงานจำนวน 3 คณะ

¹⁷พิชญ์มณเฑาะว์ ลีกำเนิดไทย, รายงานการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา, อ้างแล้ว, หน้า 48.

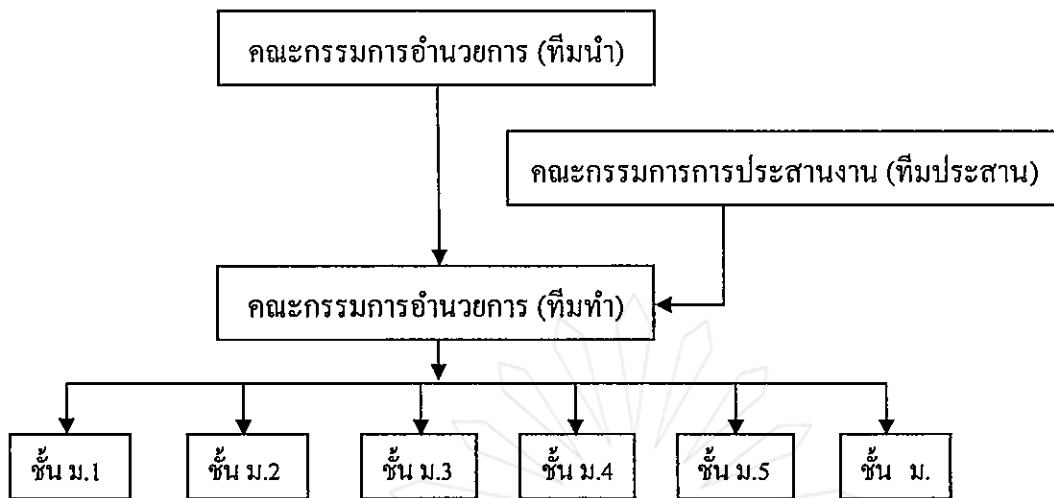
และมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.1 คณะกรรมการอำนวยการหรือทีมผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองเป็นเลขานุการ คณะนี้มีหน้าที่กำหนดนโยบาย แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามงาน และมีการประชุมร่วมกันอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง

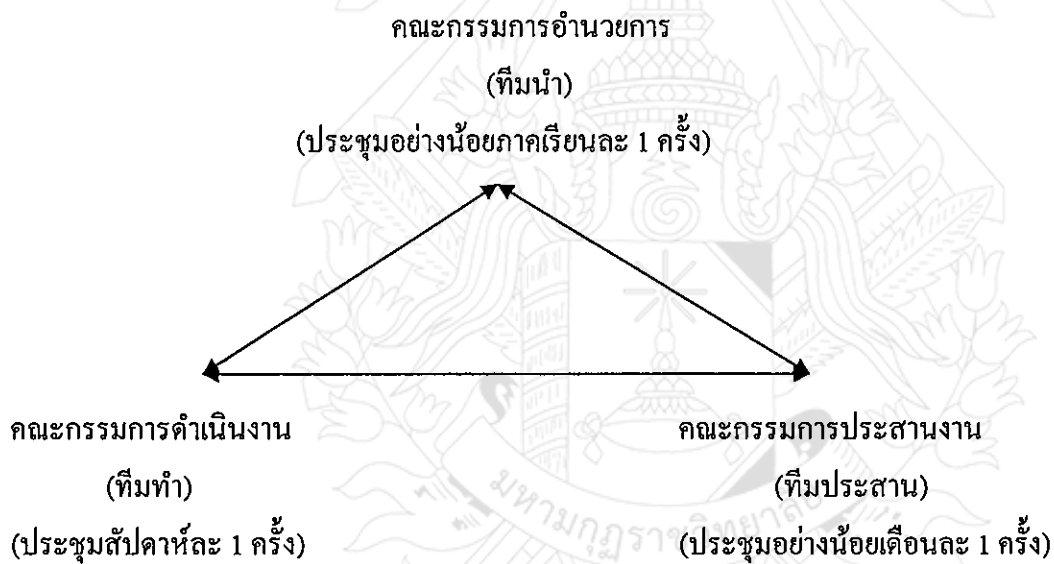
2.2 คณะกรรมการประสานงานหรือทีมประสาน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองเป็นประธาน ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการประสานงาน อาจจะเป็นหัวหน้างานแนะแนวหรือโรงเรียน พิจารณาคัดเลือกตามความเหมาะสม คณะนี้มีหน้าที่เสนอแผนการทำงาน จัดประชุม อบรมให้ความรู้แก่ครูสนับสนุนการทำงานของ ครูที่ปรึกษา รายงานผลการทำงานต่อผู้บริหารหรือคณะกรรมการอำนวยการ และช่วยเชื่อมโยง การทำงานระหว่างคณะกรรมการอำนวยการกับคณะกรรมการดำเนินงาน มีการประชุมร่วมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2.3 คณะกรรมการดำเนินงานหัวหน้าระดับแต่ละระดับเป็นประธาน ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการ 3 คณะหรือ 6 คณะตามระดับชั้น ส่วนเลขานุการ ให้แต่ละระดับชั้นพิจารณาตามความเหมาะสม คณะกรรมการดำเนินงาน มีหน้าที่ดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะครูที่ปรึกษามีบทบาทในการดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ประการ และมีการประชุมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อติดตามผลการทำงานการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการทำงานรวมทั้งการขอความร่วมมือต่างๆ คณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 3 คณะ มีโครงสร้างคณะกรรมการการประสานงานการทำงาน องค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในแต่ละคณะ ดังแผนภาพที่ 2.2

แผนภาพที่ 2.2 แสดงโครงสร้างคณะกรรมการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน¹⁸

แผนภาพที่ 2.3 แสดงความสัมพันธ์ของการทำงานแบบร่วมคิด ร่วมทำ
ร่วมประสาน ของคณะกรรมการ¹⁹

¹⁸สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา, อ้างแล้ว, หน้า 24.

¹⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 24.

โครงสร้างและบทบาทหน้าที่บุคลากรแต่ละคณะกรรมการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งมี 3 คณะ ดังกล่าวข้างต้น มีรายละเอียด โครงสร้าง องค์ประกอบ และบทบาทหน้าที่แต่ละคณะกรรมการดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) ประกอบ

ผู้อำนวยการ โรงเรียน	ประธานกรรมการ
รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย	กรรมการ
หัวหน้าระดับชั้น	กรรมการ
หัวหน้าแผนงาน โรงเรียน	กรรมการ
ผู้แทนผู้ปกครอง/ชุมชน	กรรมการ
หัวหน้างานแนะแนว	กรรมการ
รองผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่

- 1.1 กำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการ ประชุม อย่างน้อยภาคเรียน ละ 1 ครั้ง
- 1.3 นิเทศติดตามกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนและระดับชั้น
- 1.4 อื่นๆ ที่โรงเรียนกำหนดเพิ่มเติม

2. คณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสาน) ประกอบด้วย

รองผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง	ประธานกรรมการ
หัวหน้าระดับชั้นทุกชั้น	กรรมการ
หน้างานพยาบาล-อนามัย	กรรมการ
ครูงานแผนงานสารสนเทศ	กรรมการ
ครูในกลุ่มกิจการนักเรียน	กรรมการ
หัวหน้างานแนะแนวหรือโรงเรียนพิจารณา	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่

- 2.1 ปฏิบัติงานในฐานะเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
- 2.2 ประสานงานระหว่างคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) และคณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 จัดเอกสารเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานและรับปิดชอบจัดประชุมชี้แจง

นักเรียน

และการฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร

2.4 จัดการประชุมปรึกษาหารือคณะกรรมการ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2.5 รายงานสรุปผลการดำเนินงาน

2.6 อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3. คณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) แบ่งออกเป็น 6 คณะตามระดับชั้นหากระดับชั้นใดมีจำนวนครูมากให้จัดแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้อีกประกอบด้วย

หัวหน้าระดับชั้นทุกชั้น

ประธานกรรมการ

รองหัวหน้าระดับชั้น

รองประธานกรรมการ

ครูประจำวิชาในระดับชั้นและครูอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรรมการ

ครูแนะแนว

กรรมการ

ครูที่ปรึกษาในระดับชั้น

กรรมการ

โรงเรียนพิจารณาตามความเหมาะสม

กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่

3.1 ช่วยประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดประชุมชี้แจงปรึกษาหารือทำความเข้าใจกับคณะกรรมการดำเนินงานในระดับชั้น

3.2 บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานประเมินผลและจัดทำรายงานตามระดับชั้น

3.3 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของครูที่ปรึกษา เพื่อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและนำเสนอทีมประสาน

3.4 ประชุมร่วมมือกันอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3.5 ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในงานประจำของตน

3.6 อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

หมายเหตุ คณะกรรมการ บุคลากร และบทบาทหน้าที่โรงเรียนปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมนอกจากนี้แล้วยังได้กำหนดบทบาทของบุคลากรในคณะกรรมการดำเนินงานประกอบด้วย หัวหน้าระดับชั้น ครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชา ครูอื่นๆ และครูแนะแนว ดังนี้

1. หัวหน้าระดับชั้น บทบาทหน้าที่

1.1 ติดตามกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา

1.2 ประสานงานผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 ติดตามกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา

1.4 ติดตามกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา

1.5 ประสานงานผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.6 จัดประชุมครูในระดับชั้น เพื่อประสิทธิภาพมรการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.7 ประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาหารายกรณี

1.8 บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและจัดทำรายงาน ประเมินผลของระดับชั้นส่งผู้บริหารโรงเรียน โดยผ่านทีมประสาน

2. ครูที่ปรึกษามีบทบาทหน้าที่

2.1 ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งการส่งเสริมป้องกันปัญหาและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัวหรืออื่นๆ

2.2 ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวที่กำหนด คือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

2.3 ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษาปัญหารายกรณี

2.4 บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและประเมินผลรายงานหัวหน้าระดับชั้นอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3. รองหัวหน้าระดับชั้น มีบทบาทหน้าที่

3.1 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนแก่ครูที่ปรึกษา

3.2 ให้ความร่วมมือกับครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน

3.3 ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษารายกรณีในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.4 บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานสรุปผลและรายงานส่งหัวหน้าระดับชั้น

4. ครูแนะแนว มีบทบาทหน้าที่

4.1 จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในคาบแนะแนวหรือจัดทำโครงการกิจกรรมกลุ่มต่างๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นการสนับสนุนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.2 สนับสนุนและเป็นแกนหลักให้กับครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.3 ให้การปรึกษานักเรียนที่มีปัญหาในกรณีที่ครูที่ปรึกษาไม่สามารถแก้ไข หรือยากต่อการช่วยเหลือ

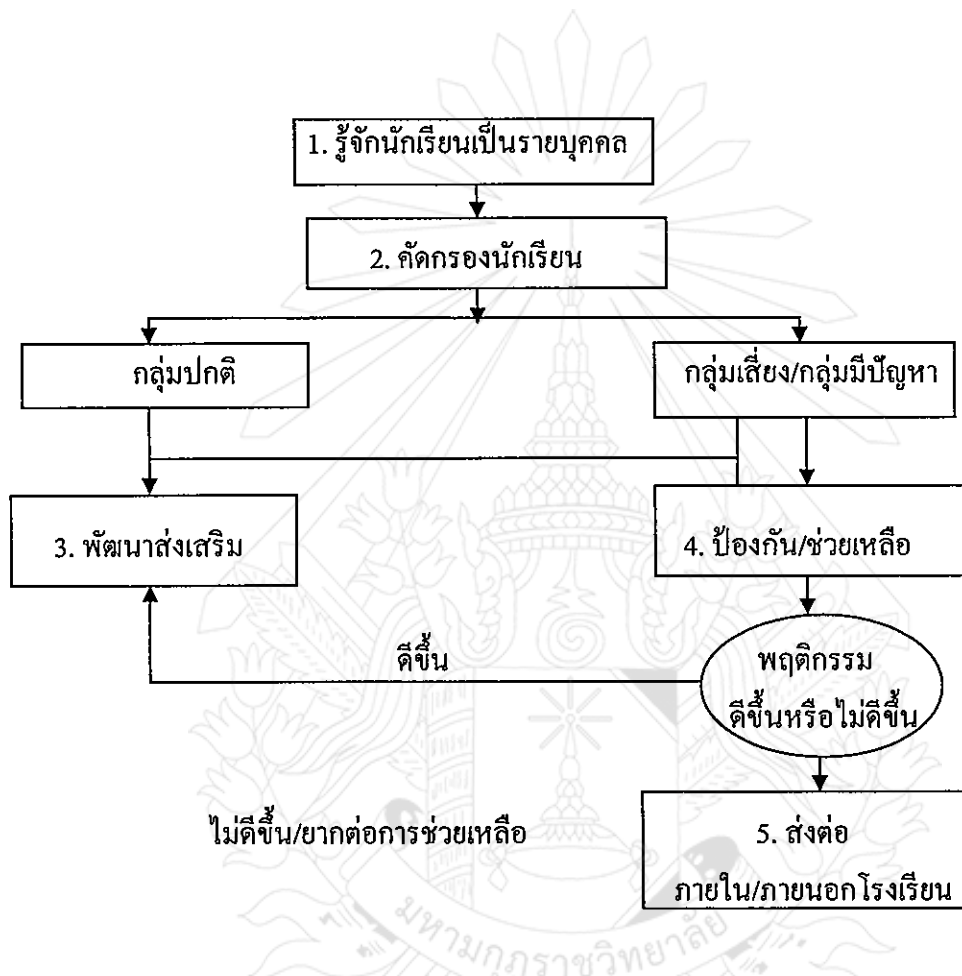
4.4 ร่วมประชุมกลุ่มที่ปรึกษารายกรณี

4.5 ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาอยากต่อการช่วยเหลือของครูแนะแนวให้ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกและติดตามผลการช่วยเหลือนั้นและรายงานผลให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ²⁰

²⁰สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, อ้างแล้ว, หน้า 10.

2.2.6 กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา นักเรียน และการส่งต่อนักเรียน และได้แสดงแผนภาพที่ 2.4 ดังนี้

แผนภาพที่ 2.4 แสดงกระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู²¹

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 11.

กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่แสดงในแผนภูมิเป็นความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาดูแลกระบวนการ โดยมีการประสานงานหรือรับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีวิธีการและเครื่องมือได้สรุปไว้ในตารางต่อไปนี้²²

ตารางที่ 2.1 กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 1.1 ด้านความสามารถ - การเรียน - ความสามารถอื่นๆ 1.2 ด้านสุขภาพ - ร่างกาย - จิตใจ - พฤติกรรม 1.3 ด้านครอบครัว - เศรษฐกิจ - การคุ้มครองนักเรียน 1.4 ด้านอื่นๆ	ศึกษาข้อมูลจาก 1. ระเบียบสะสม 2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (The Strengths and Difficulties Questionnaire, SDQ.) หรือ 3. อื่นๆ เช่น - แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (Emotion Quotient, E.Q.) - การสัมภาษณ์นักเรียน - การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน - การเยี่ยมบ้านนักเรียน ฯลฯ	1. ระเบียบสะสม 2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ.) หรือ 3. อื่นๆ เช่น - แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) - แบบสัมภาษณ์นักเรียน - แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและการเยี่ยมบ้านนักเรียน - แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง - แบบสังเกตพฤติกรรม ฯลฯ
2. การคัดกรองนักเรียน 2.1 กลุ่มปกติ 2.2 กลุ่มเสี่ยง 2.3 กลุ่มมีปัญหา	วิเคราะห์ข้อมูลจาก 1. ระเบียบสะสม 2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ.) หรือ 3. แหล่งข้อมูลอื่น ๆ คัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน	1. เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 2. แบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล 3. แบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้องเรียน

²² สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, 14 กรกฎาคม 2550, สืบค้นจาก http://mhtech.dmh.moph.go.th/2002/topic_body.php.

ตารางที่ 2.1 กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
<p>3. การส่งเสริมนักเรียน (สำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม)</p>	<p>จัดกิจกรรมต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) 2. ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) 3. กิจกรรมอื่นๆ ที่ครูพิจารณาว่าเหมาะสมในการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียน 2. แนวทางการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนของโรงเรียน 3. แบบบันทึก/สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรม -โฮมรูม - ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน
<p>4. การป้องกันและแก้ไข ปัญหา (จำเป็นอย่างมาก สำหรับนักเรียนกลุ่ม เสี่ยง/มีปัญหา)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้การปรึกษาเบื้องต้น 2. ประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อการจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน 2.1 กิจกรรมในห้องเรียน 2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2.3 กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 2.4 กิจกรรมซ่อมเสริม 2.5 กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5 กิจกรรม 2. แบบบันทึกสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล 3. แบบบันทึกรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตารางที่ 2.1 กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
5. ส่งต่อ 5.1 ส่งต่อภายใน 5.2 ส่งต่อภายนอก	1. บันทึกการส่งนักเรียนไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนต่อไปเช่นครูแนะแนว ฝ่ายกิจการนักเรียน ครูประจำวิชา ครูพยาบาล เป็นต้น ซึ่งเป็นการส่งต่อภายใน 2. บันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกโดยครูแนะแนวหรือฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ	1. แบบบันทึกการส่งต่อของโรงเรียน 2. แบบรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน

*หมายเหตุ SDQ. = The Strengths and Difficulties Questionnaire

E.Q. = Emotional Quotient

กรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ ร่วมกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดแนวทางในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาไว้ 5 องค์ประกอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1 ความสำคัญ ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้จักข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

2. ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านใหญ่ๆ ดังนี้

- 2.1 ด้านความสามารถ แยกเป็น ด้านการเรียน และด้านความสามารถอื่นๆ
- 2.2 ด้านสุขภาพ แยกเป็น ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ-พฤติกรรม

2.3 ด้านครอบครัว แยกเป็น ด้านเศรษฐกิจ และด้านการคุ้มครองนักเรียน

2.4 ด้านอื่นๆ ที่ครูพบเพิ่มเติมซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ควรทราบ

ข้อมูลนักเรียน	รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ
<p>1. ด้านความสามารถ</p> <p>1.1 ด้านการเรียน</p> <p>1.2 ด้านความสามารถอื่นๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชา - ผลการเรียนเฉลี่ยในแต่ละภาคเรียน - พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียน ฯลฯ - บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน - ความสามารถพิเศษ - การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ฯลฯ
<p>2. ด้านสุขภาพ</p> <p>2.1 ด้านร่างกาย</p> <p>2.2 ด้านจิตใจ พฤติกรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนสูง น้ำหนัก - โรคประจำตัว ความบกพร่องทางร่างกาย - อารมณ์ซึมเศร้า/วิตกกังวล - ความประพฤติอยู่ไม่นิ่ง/สมาธิสั้น - บุคลิกภาพเก็บตัว/ขี้อาย ฯลฯ
<p>3. ด้านครอบครัว</p> <p>3.1 ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ของบิดา มารดา/ผู้ปกครอง - อาชีพของผู้ปกครอง - ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในการมาโรงเรียน ฯลฯ - จำนวนพี่น้อง/บุคคลในครอบครัว - สถานภาพของบิดา มารดา - บุคคลที่ดูแลรับผิดชอบนักเรียน - ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว - ลักษณะที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ติดสุรา การพนัน

3. วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญ คือ ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสาร เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูล และครูที่ปรึกษานำข้อมูลมาศึกษา พิจารณา ทำความรู้จักนักเรียนเบื้องต้นหากข้อมูลไม่เพียงพอ หรือมีข้อสังเกตบางประการควรรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียน โดยตรง การสอบถามจากครูอื่นๆหรือเพื่อนๆ ของนักเรียนรวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่างๆ หากครูที่ปรึกษาคำเนินการได้ตามรูปแบบและรายละเอียดในระเบียบสะสม ซึ่งแต่ละ โรงเรียนจะมีความแตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละ โรงเรียนแต่อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูลทั้งด้านการเรียนด้านสุขภาพและด้านครอบครัว

ระเบียบสะสม เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จึงต้องเป็นความลับและควรเก็บไว้อย่างดีมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเด็กอื่นๆ มารื้อค้นได้ หากเป็นไปได้ควรเก็บไว้กับครูที่ปรึกษาและผู้เก็บระเบียบสะสมไว้ให้เรียบร้อย ควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 ปีการศึกษาหรือ 6 ปีการศึกษา และส่งต่อระเบียบไปยังครูที่ปรึกษาคนใหม่ในปีการศึกษาต่อไป หรือจัดครูที่ปรึกษาตามดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จนจบมัธยมศึกษาในแต่ละตอนหรือจนจบ 6 ปีการศึกษา

4. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ.) แบบประเมินพฤติกรรมเด็กไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบ แต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม การปรับตัวที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพกับสภาพจิตใจซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีแนวการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น โดยพัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมนี ซึ่งใช้กันแพร่หลายในประเทศแถบยุโรป เพราะมีความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่มาก คณะผู้จัดทำของกรมสุขภาพจิต โดยแพทย์หญิงพรรณพิมล หล่อตระกูล เป็นหัวหน้าคณะได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและความตรงของแบบประเมิน และหาเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก มี 3 ชุด ทั้ง 3 ชุด มีเนื้อหาและจำนวนข้อ 25 ข้อ เท่ากัน คือ ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเด็ก ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินเด็ก และชุดที่เด็กประเมินตนเอง ทางโรงเรียนอาจเลือกใช้ชุดที่นักเรียนประเมินตนเองชุดเดียว หรือใช้ควบคู่กับชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเพื่อความแม่นยำยิ่งขึ้นโดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตนเองเกิน 1 เดือนซึ่งหากเป็นไปได้ควรใช้แบบประเมินทั้ง 3 ชุด พร้อมกัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ออกมา

5. วิธีการและเครื่องมืออื่นๆ ในกรณีที่ข้อมูลของนักเรียนจากระเบียบสะสมและแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ไม่พอเพียงหรือเกิดกรณีที่จำเป็นต้องมีข้อมูลเพิ่มเติม ครูที่ปรึกษาก็อาจ

ใช้วิธีการและเครื่องมืออื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การสังเกตพฤติกรรมอื่นๆ ในห้องเรียน การสัมภาษณ์และการเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นต้น

สรุป การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การที่ครูทุกคนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนจะต้องทำความเข้าใจกับนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบในทุกด้าน โดยการศึกษาข้อมูลของเด็กจากหลายที่เช่น ระเบียบวาระประชุม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ.) เยี่ยมบ้าน สังเกต สัมภาษณ์ เป็นต้น

2. การคัดกรองนักเรียน

2.1 ความสำคัญ การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2. กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การคัดกรองมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการหาวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหามาตรับกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหามาตรับ เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งหากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหามาตรับของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียน จำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่น ที่มีความไวต่อการรับรู้แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่า ขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตามและเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่นๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้

2.2 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่

ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรม
เท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

สำหรับประเด็นการพิจารณาเพื่อจัดทำเกณฑ์การคัดกรองและแหล่งข้อมูลเพื่อคัดกรอง
นักเรียนแต่ละด้าน ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 การพิจารณาเพื่อทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน

ข้อมูลนักเรียน	ตัวอย่างประเด็นการพิจารณา	แหล่งข้อมูล
1. ด้านความสามารถ		
1.1 ด้านการเรียนรู้	1. ผลการเรียนรู้ที่ได้ และความเปลี่ยนแปลงของผลการเรียน 2. ความเอาใจใส่ ความพร้อมในการเรียน 3. ความสามารถในการเรียน 4. ความสม่ำเสมอในการมาโรงเรียนเวลาที่มาโรงเรียน การเข้าชั้นเรียน	- ระเบียบสะสม - วิธีการอื่นๆ เช่น การสังเกต พฤติกรรมนักเรียน ได้รับ ข้อมูลจากครูที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน
1.2 ด้านความสามารถอื่นๆ	1. การแสดงออกถึงความสามารถพิเศษที่มี 2. ความถนัด ความสนใจ และผลงานในอดีตที่ผ่านมา 3. บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน 4. การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน	- ระเบียบสะสม - วิธีการอื่นๆ เช่น การได้ข้อมูลจากเพื่อนนักเรียน เพิ่มสะสมผลงาน พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียน เป็นต้น

ตารางที่ 2.3 การพิจารณาเพื่อทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน (ต่อ)

ข้อมูลนักเรียน	ตัวอย่างประเด็นการพิจารณา	แหล่งข้อมูล
<p>2. ด้านสุขภาพ</p> <p>2.1 ด้านร่างกาย</p> <p>2.2 ด้านจิตใจ-พฤติกรรม</p>	<p>1. ความปกติ ความพิการหรือความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การมองเห็น การได้ยิน เป็นต้น</p> <p>2. โรคประจำตัว</p> <p>3. ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักกับส่วนสูง</p> <p>4. ความสะอาดของร่างกาย</p> <p>1. สภาพอารมณ์ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ความวิตกกังวลหรือซึมเศร้า</p> <p>2. ความประพฤติ</p> <p>3. พฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อ การเรียน ความสามารถพิเศษ และการปรับตัวของนักเรียน เช่น พฤติกรรมที่อยู่ไม่นิ่งสมาธิสั้น</p> <p>4. ความสัมพันธ์กับเพื่อน/ครู/ผู้ปกครอง การใช้สารเสพติด การลักขโมย ทำร้ายตนเอง พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม</p>	<p>1. ระเบียบสะสม</p> <p>2. แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน</p> <p>3. วิธีการอื่นๆ เช่น การสังเกต การสอบถามจากครูพยาบาล จากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองสำหรับนักเรียน ม.1-ม.6 เป็นต้น</p> <p>1. ระเบียบสะสม</p> <p>2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์นักเรียน (E.Q.)</p> <p>3. วิธีการอื่นๆ เช่น การสังเกต พฤติกรรม การได้ข้อมูลจากเพื่อนนักเรียน จากแบบสอบถาม เป็นต้น</p>

ตารางที่ 2.3 การพิจารณาเพื่อทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน (ต่อ)

ข้อมูลนักเรียน	ตัวอย่างประเด็นการพิจารณา	แหล่งข้อมูล
3. ด้านครอบครัว 3.1 ด้านเศรษฐกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้หารายได้ให้ครอบครัว 2. ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ภาระหนี้สิน 3. ความเพียงพอของรายรับกับรายจ่าย 4. จำนวนเงินที่นักเรียนได้รับและจ่ายในแต่ละวัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระเบียบขสขสม 2. วิธีการอื่นๆ เช่น การได้ข้อมูลจากเพื่อนนักเรียนหรือจาก
3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการคุ้มครองดูแลนักเรียนได้ปลอดภัย และเหมาะสมของผู้ปกครอง 2. ความเหมาะสมของสภาพที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เช่น มีความอบอุ่นหรือมีทะเลาะเบาะแว้งชอบใช้ความรุนแรงในการตัดสิน 3. ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการแสดงพฤติกรรม ของนักเรียน เช่น ซึม เหม่อลอย แสดงออกถึงการไม่อยากกลับบ้าน 4. การใช้สารเสพติด สุราหรือเล่นการพนัน รวมถึงความเจ็บป่วยเรื้อรัง/รุนแรงของสมาชิกในครอบครัว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระเบียบขสขสม 2. วิธีการอื่นๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การนักเรียนโดยตรงเป็นต้น 3. สอบถามจากนักเรียน โดยตรงหรือจากกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

ตารางที่ 2.3 การพิจารณาเพื่อทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน (ต่อ)

ข้อมูลนักเรียน	ตัวอย่างประเด็นการพิจารณา	แหล่งข้อมูล
4. ด้านสารเสพติด	1. พฤติกรรมที่แสดงออก 2. พฤติกรรมในชั้นเรียน 3. การใช้จ่ายเงิน 4. การคบเพื่อน 5. สุขภาพและบุคลิกภาพ 6. สถานภาพทางครอบครัวและสิ่งแวดล้อม	1. การสังเกต 2. การสัมภาษณ์ 3. การคัดกรอง 4. จากระเบียนสะสม
5. ด้านความปลอดภัย	1. พฤติกรรมการทำงานที่สร้างความปลอดภัยให้กับตนเองและผู้อื่น 2. จิตสำนึกในเรื่องความปลอดภัย	1. ข้อมูลการเดินทาง 2. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน
6. ด้านอื่นๆ	1. พฤติกรรมอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงจากเดิมซึ่งอาจเป็นไปได้ในทางที่ดีขึ้นหรือมีความไม่เหมาะสมที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถและการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน	1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน 2. การสัมภาษณ์นักเรียน 3. จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น การคบเพื่อนนักเรียน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึงการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามแต่กรณี ด้วยการใช้ระเบียบสะสม การสังเกต การได้ข้อมูลจากครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องและเพื่อนนักเรียน

3. การส่งเสริมนักเรียน

3.1 ความสำคัญการส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง

3.2 วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ กิจกรรมโฮมรูม และกิจกรรมจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.4 และ 2.5

ตารางที่ 2.4 สาระความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม

สาระความรู้	แนวดำเนินการ
<p>กิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นที่ห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษา นักเรียนเป็นดั่งสมาชิกในครอบครัว มีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมมีทักษะในการตัดสินใจ การปรับตัว และการวางแผนชีวิต กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน</p> <p>ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูมจะสามารถทำให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมความสามารถและป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย</p>	<p>แนวดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดกิจกรรม โฮมรูม โดยยึดตามความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 สำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม 1.2 พิจารณาเลือกหัวข้อ วิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนหรือให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้นๆ 1.3 การจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง ควรมีหลักฐานทั้งก่อนดำเนินการ และหลังดำเนินการ ซึ่งเขียน ในรูปแบบของการบันทึกการจัดกิจกรรมหรืออื่นๆ มีการบันทึกสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังจากการจัดกิจกรรมทุกครั้ง ซึ่งการบันทึกอาจบันทึกในแผนการจัดกิจกรรมหรือแบบฟอร์มบันทึกที่แยกออกมาต่างหากก็ได้ 1.4 ประเมินผลการจัดกิจกรรมจัดทำรายงาน

ตารางที่ 2.4 สารความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม (ต่อ)

สารความรู้	แนวดำเนินการ
	<p>2. โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม หรือมีคู่มือการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งโดยมีจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนครูที่ปรึกษาที่ดำเนินการตามตามนั้น แต่ให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อ และวิธีการ ดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสม และทันสมัยได้ด้วย</p> <p>3. วิธีการผสมผสานยึดตามความต้องการของนักเรียน และนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูมวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม</p>

ตารางที่ 2.5 สารความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน

สารความรู้	แนวดำเนินการ
<p>พบมีการปะกันระหว่างครูที่ปรึกษากับ ผู้ปกครองนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาดูแลอยู่เพื่อ สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และร่วมมือ กันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครองด้วยกัน</p> <p>การจัดการประชุมผู้ปกครองดังกล่าวจะ ทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจาก ผู้ปกครองมากขึ้นทั้งการส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณภาพ ความสามารถยิ่งขึ้นหรือร่วมมือ กับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไข ปัญหาของนักเรียน</p>	<p>ครูที่ปรึกษาจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การประชุมนี้มีใช้การรายงานสิ่งต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเพียง อย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำ ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้มากขึ้น ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ควร ตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุมก็คือ</p> <p>1. การเตรียมการ ควรเตรียมความพร้อมก่อน การประชุมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะข้อมูลของ นักเรียนแต่ละคน และกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์กิจกรรมที่ชัดเจน</p>

ตารางที่ 2.5 สารความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (ต่อ)

สารความรู้	แนวดำเนินการ
	<p>2. การสื่อสารครูที่ปรึกษาควรมีตัวระวางคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม ใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใยใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบ และต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน</p> <p>3. การประชุมที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมจำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่างๆ โดยเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อน จึงจะมีกิจกรรมอื่นๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>4. การสรุปผลและบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครองในการประชุมแต่ละครั้ง ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผล และจัดทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ ดังนี้</p> <p>4.1 เป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง</p> <p>4.2 เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>4.3 เป็นข้อมูลในการจัดประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป</p>

สรุปได้ว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนมีคุณภาพในการดำเนินชีวิตมากขึ้น

4. การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

4.1 ความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความสนใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียม แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไข้ปัญหา โดยไม่ปล่อยละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่ และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

4.2 วิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันและแก้ไข้ปัญหานักเรียนมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่จำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ ได้แก่ การให้การปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.6 และ 2.7

ตารางที่ 2.6 สาระความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้น

สาระความรู้	แนวดำเนินการ
<p>การให้การปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียน เป็นการช่วยเหลือ ผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึกรู้สึก ความคิด และการปฏิบัติตนของนักเรียนในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์</p> <p>ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การปรึกษาเบื้องต้นมีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้และทักษะพื้นฐานดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จิตวิทยาวัยรุ่น 2. ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ 	<p>ครูที่ปรึกษาควรมีความพร้อมในการให้การปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนด้วยความรู้สึกรู้สึกที่ดีต่อนักเรียน ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการปรึกษาโดยมีกระบวนการในการปรึกษา ดังนี้</p> <p>กระบวนการปรึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างสัมพันธภาพ - พิจารณาทำความเข้าใจปัญหา - กำหนดวิธีการ และดำเนินการแก้ไข้ปัญหา - ยุติการปรึกษา <p>การเป็นผู้ให้การปรึกษาที่ดี มีคุณภาพนั้นครูที่ปรึกษาควรจะต้องปฏิบัติ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปรึกษาหรือวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งอาจรับการอบรมจากหน่วยงานภายนอก หรือโรงเรียนจัดอบรมให้

ตารางที่ 2.6 สารระความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้น (ต่อ)

สารระความรู้	แนวดำเนินการ
<p>3. กระบวนการ และทักษะการปรึกษาเบื้องต้นที่สำคัญๆ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างสัมพันธภาพ - การใช้คำถาม - การรับฟังทั้งเนื้อหา และความรู้สึก - การช่วยเหลือแก้ไข้ปัญหา <p>4. แนวทางการแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนในแต่ละลักษณะปัญหา เช่น ด้านการเรียน สุขภาพ ครอบครัว หรือการใช้สารเสพติด การพนัน หนีเรียน เป็นต้น ซึ่งศึกษาค้นคว้าได้จากเอกสารของหน่วยงานต่างๆ</p>	<p>2. หมั่นฝึกฝนทักษะการปรึกษา และพัฒนา</p> <p>3.ตนเองสม่ำเสมอศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการหรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษา การดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>

ตารางที่ 2.7 สารระความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

สารระความรู้	แนวดำเนินการ
<p>ในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียนนอกจากจะให้คำปรึกษาเบื้องต้นแล้วการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญเพราะจะทำให้ การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคนและผู้ปกครอง ด้วยส่วนหนึ่ง</p>	<p>ครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณากิจกรรมเพื่อการแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนได้หลายแนวทาง ซึ่งในที่นี้สรุปไว้ 5 แนวทางที่จำเป็น คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2. การใช้กิจกรรมในห้องเรียน 3. การใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 4. การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม 5. การใช้กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง <p>สำหรับข้อ 2, 3 และ 5 ครูที่ปรึกษาดำเนิน การด้วยตนเองส่วนข้อ 1 และ 4 จำเป็นต้องมีการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากครูคนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสนับสนุนของผู้บริหาร</p>

ตารางที่ 2.7 สาระความรู้และแนวการดำเนินการกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (ต่อ)

สาระความรู้	แนวดำเนินการ
	<p>โรงเรียนด้วย แต่อย่างไรก็ตามการช่วยเหลือทั้ง 5 กิจกรรมดังกล่าว ครูที่ปรึกษาสามารถขอคำแนะนำความคิดเห็นจากครูอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นการพิจารณาเลือกใช้กิจกรรม ครูที่ปรึกษาควรคำนึงถึง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความเหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะปัญหา 2. บุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละคน 3. สภาพของชั้นเรียน/โรงเรียน/ชุมชน

4.3 ข้อที่พึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

1. การรักษาความลับ

1.1 เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ต้องช่วยเหลือแก้ไข ไม่ควรนำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ระบุชื่อ สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ให้เกียรตินักเรียน

1.2 บันทึกข้อมูลการช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่เหมาะสม และสะดวกในการเรียกใช้

1.3 การรายงานการช่วยเหลือนักเรียน ควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยได้ โดยให้เกียรติ และคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

2. การแก้ไขปัญหา

2.1. การช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนควรพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วน และหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้นๆ เพราะปัญหาไม่ได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจจะเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

2.2. ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกัน และวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่ง ก็อาจไม่เหมาะกับนักเรียนอีกคนหนึ่งเนื่องจากความแตกต่างของบุคคล

สรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยเฉพาะการให้คำแนะนำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัวเพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่

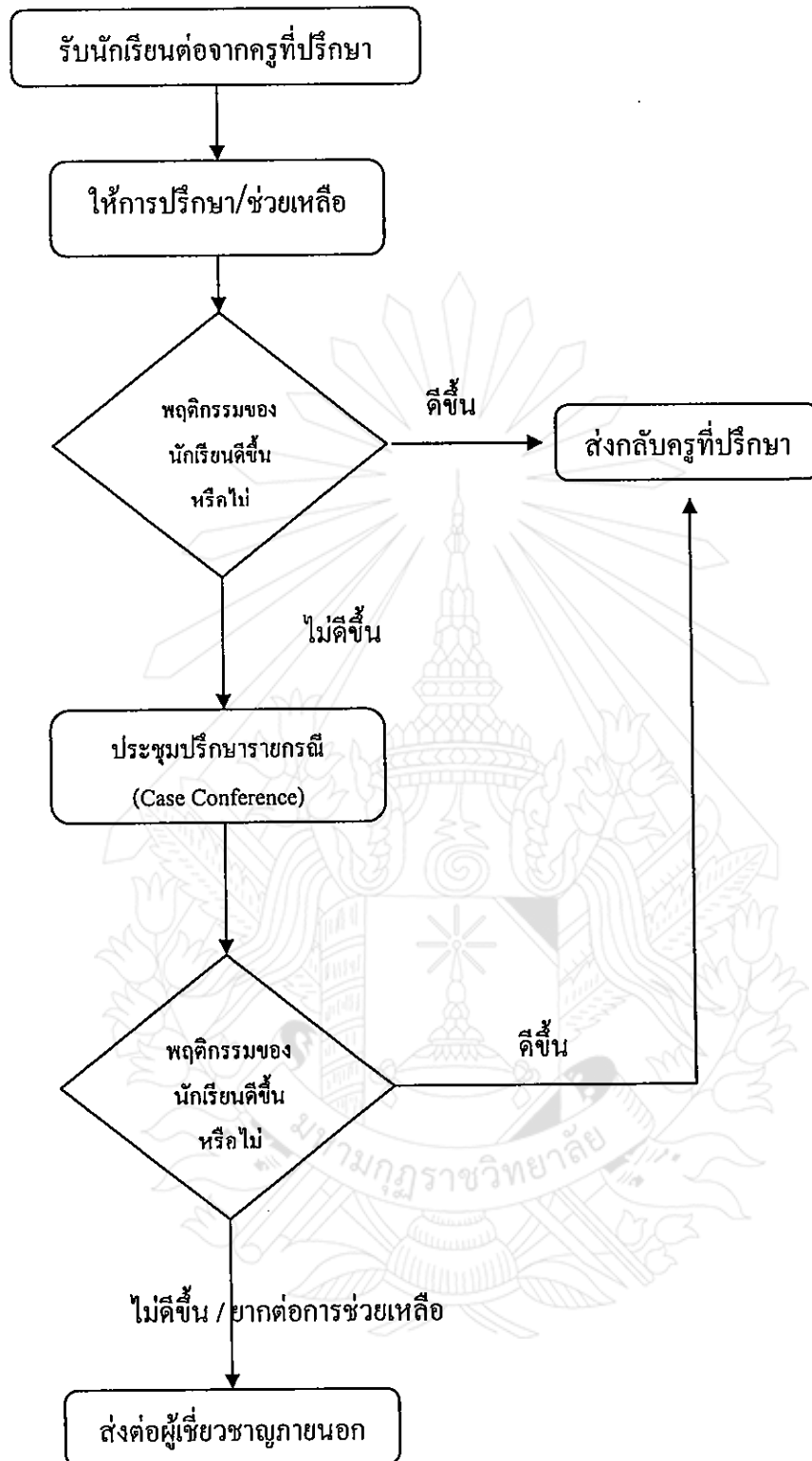
ละคนสามารถเรียนรู้ ผีฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหา
ในนักเรียนแต่ละคน

5. การส่งต่อ

5.1 ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยครูที่ปรึกษาตาม
กระบวนการนั้น อาจมีบางกรณีที่ปัญหาที่ความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมี
พฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของ
นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหานั้นเป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่
ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็น
ปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งนี้
ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือฝ่ายปกครอง
2. การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อนักเรียนไปยัง
ผู้เชี่ยวชาญภายนอก

สำหรับการส่งต่อภายในหากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไข
ปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรม
ที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ และประสานการ
ทำงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลืออีก ก็
ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกเช่นกัน ดังแผนภูมิแสดงกระบวนการดำเนินงานของครูแนะแนว/
ฝ่ายปกครองในแผนภาพที่ 2.5

แผนภาพที่ 2.5 แสดงกระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาของครูแนะแนว/ฝ่ายปกครอง

2. แนวทางการพิจารณาในการส่งต่อโดยครูที่ปรึกษา การส่งนักเรียนไม่พบครูอื่นๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษา

2.1 นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใดๆ

2.2 นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใดๆ เป็นต้น

2.3 ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

3. แนวดำเนินการส่งต่อนักเรียน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 แนวทางการส่งต่อนักเรียน

แนวทางการส่งต่อนักเรียน	จุดประสงค์
1. ครูที่ปรึกษาประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ทราบล่วงหน้า	1. เพื่อให้ผู้รับนักเรียนต่อ ได้เตรียมการในการช่วยเหลือนักเรียน
2. สรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมารวม ทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้นให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง	2. เพื่อให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนต่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียน และการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาที่ผ่านมา ทำให้สะดวกในการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. ครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระมัดระวังมิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวลหรือโกรธ เป็นต้น แต่ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการส่งต่อ และยินดีไปพบครูที่จะช่วยเหลือตามแต่กรณีที่ครูที่ปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสม	3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสบายใจ ยินดีรับการช่วยเหลือจากครูอื่นๆ เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำวิชา เป็นต้น

ตารางที่ 2.8 แนวทางการส่งต่อนักเรียน (ต่อ)

แนวทางการส่งต่อนักเรียน	จุดประสงค์
4. ครูที่ปรึกษา นัดแนะ วัน เวลา สถานที่ นัดพบกับครูที่รับช่วยเหลือนักเรียน และส่งต่อให้เรียบร้อย	4. รับรู้ วัน เวลา สถานที่ ที่พบกัน
5. มีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	5. เพื่อทราบความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียนและความเปลี่ยนแปลงของนักเรียน

สรุปได้ว่าการส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนในกรณีที่ปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นมี 2 แบบ ควรพิจารณาการส่งต่อนักเรียนต่อทั้ง 2 แบบ อย่างละเอียดก่อน ซึ่งในกรณีที่ปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้ว นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น จะส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป²³

สรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นระบบที่มีรูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือที่ได้รับการยอมรับและมีการพัฒนา เพื่อใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครอบคลุมทุกสภาพปัญหาของการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีการพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพและตามที่สังคมต้องการ โรงเรียน บ้าน และชุมชนเป็นสถาบันหลักที่จะทำให้การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนานักเรียนเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ ของชาติ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามนโยบายของชาติ คือ ให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมสามารถนำพาประเทศชาติให้เจริญทัดเทียมกับอารยประเทศได้ ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องตระหนักในหน้าที่และความสำคัญของการทำงาน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ร่วมกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

²³ กรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ, อ่างใน เรื่องยศ อุดรศาสตร์, แนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2544), หน้า 2.

2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป ของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นได้รับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไป กับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มี ได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของ
หน่วยงานใด โดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ภารกิจการงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 6

1. กลุ่มอำนวยการ ประกอบด้วย

- 1.1 งานบริหารทั่วไป
- 1.2 งานประชาสัมพันธ์
- 1.3 งานประสานงาน
- 1.4 งานอาคารสถานที่
- 1.5 งานยานพาหนะ

2. กลุ่มบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย

- 2.1 งานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- 2.2 งานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 2.3 งานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ
- 2.4 งานพัฒนาบุคลากร
- 2.5 งานวินัยและนิติกร
- 2.6 งานเลขานุการ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

3. กลุ่มนโยบายและแผน ประกอบด้วย

- 3.1 งานข้อมูลสารสนเทศ
- 3.2 งานนโยบายและแผน
- 3.3 งานวิเคราะห์งบประมาณ
- 3.4 งานติดตามประเมินผลและรายงาน
- 3.5 งานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

- 4.1 งานส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 4.2 งานส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา
- 4.3 งานส่งเสริมกิจการนักเรียน
- 4.4 งานส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ และกองทุนเพื่อการศึกษา
- 4.5 งานส่งเสริมกิจการพิเศษ
- 4.6 งานส่งเสริมกิจการพิเศษ โรงเรียนเอกชน

5. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

- 5.1 งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้
- 5.2 งานวัดและประเมินผลการศึกษาการจัดการศึกษา
- 5.3 งานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 5.4 งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา
- 5.5 งานส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
- 5.6 งานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัด

การศึกษาและนิเทศการศึกษา

6. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

- 6.1 งานการเงิน
- 6.2 งานบัญชี
- 6.3 งานพัสดุ

7. กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน

- 7.1 งานส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน
- 7.2 งานส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน
- 7.3 งานส่งเสริมกิจการนักเรียนโรงเรียนเอกชน
- 7.4 งานส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ และกองทุนเพื่อการศึกษาโรงเรียนเอกชน

8. หน่วยตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย

- 8.1 งานตรวจสอบการเงินและการบัญชี
- 8.2 งานตรวจสอบการดำเนินงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 เป็นองค์กรในการส่งเสริม สนับสนุน ประสานทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา มีจิตสำนึกที่คิดต่อการเป็นพลเมืองและพลโลก โดยเน้นคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ไทยและท้องถิ่น ก้าวนำเทคโนโลยีและบริหารจัดการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีภารกิจหลัก รับผิดชอบการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานและการศึกษาภาคบังคับในเขตพื้นที่ รวม 6 อำเภอ คือ อำเภอบัวใหญ่ อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอดง อำเภอสีดา อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอบัวลาย มี สถานศึกษาในสังกัดจำนวน 190 โรงเรียน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับ ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษา จำนวน 130 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.42 สถานศึกษาที่จัด การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 53 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ

27.89 และสถานศึกษาเอกชน (เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ) จำนวน 7 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.68

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้มีผู้ศึกษาไว้หลายเรื่องดังนี้

นิภารัตน์ วงษ์วิชา ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมและรายด้านอยู่ในอันดับมาก ส่วนปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมและรายด้านอยู่ในอันดับปานกลาง²⁴

เรืองยศ อุตสาสตร์ ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในภาพรวมมีมาก ตามลำดับคือด้านการส่งเสริมนักเรียน การป้องกันการและแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่ามีน้อยในทุกด้าน ในส่วนของความต้องการในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษามีมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 3) ด้านการคัดกรองนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและ 5) ด้านการส่งต่อ²⁵

กิตติภพ เกานกฤต ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ครู

²⁴นิภารัตน์ วงษ์วิชา, “การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2552, 127 หน้า.

²⁵เรืองยศ อุตสาสตร์, “การศึกษากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2546, 156 หน้า.

ที่ปรึกษาฯ ยังไม่เข้าใจระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ขาดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ 2) การคัดกรองนักเรียน ครูขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคัดกรองนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา 3) การส่งเสริมนักเรียนโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมโฮมรูม พบว่า ครูที่ปรึกษาขาดเทคนิคและวิธีการการจัดกิจกรรมโฮมรูม 4) การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นและป้องกันแก้ไขด้วยกิจกรรม 5) การส่งต่อนักเรียน ปัญหาในความยากในการส่งต่อนักเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนไม่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังขาดการประสานงานที่ดี ขาดการรายงานผลการปรับปรุงพฤติกรรมหลังการดำเนินการแก้ไข ส่วนหลังการพัฒนา พบว่า ในส่วนของ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ประวัตินักเรียนในระยะเบี่ยนสะสม 2) การคัดกรองนักเรียน ได้มีการคัดกรองแยกกลุ่มนักเรียนปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาทำให้สามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนได้ตรงกับนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน จัดโฮมรูมทำให้นักเรียนเข้าใจตนเอง มีทักษะในการปรับตัวและการวางแผนดำเนินชีวิต กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองร่วมมือกันเพื่อหาทางป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน 4) การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนักเรียนได้แสดงออก มีการพัฒนาตามความถนัดและความสามารถ 5) การส่งต่อนักเรียนช่วยแก้ปัญหาและลดปัญหาของนักเรียนลงได้ และผลที่มีต่อครูที่ปรึกษาจากการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ครูมีความกระหนักและทำงานเป็นระบบนักเรียนได้รับการช่วยเหลือและตรงกับปัญหา²⁶

สุทธิศักดิ์ วรพัฒน์ผดุง ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า กลยุทธ์ในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความเห็นว่าการประชุมปฏิบัติการเรื่องพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนการเตรียมการขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติการ การประเมินผลการประชุมได้เหมาะสมมาก แต่การให้ความรู้มีความเหมาะสมปานกลาง วงรอบที่ 1 พบว่าผู้ร่วมศึกษามีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ปานกลาง ในวงรอบที่ 2 พบว่ามีมากขึ้นและผลการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจและความสามารถเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและ

²⁶กิตติภพ เกาแก้ว, “การพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”, การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2547, 150 หน้า.

แก้ไขปัญหา การส่งต่อ มีมากในทุกด้านในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงาน ส่งผลให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โรงเรียนมีการจัดการที่เป็นระบบ มีสารสนเทศงานปกครอง ส่งเสริมการเรียนการสอน มีแผนในการดำเนินการส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น²⁷

ประดิษฐ์ แสนจันทร์ ได้วิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายโรงเรียนชุมชนแพศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า โดยรวมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้แก่ ด้านการจัดองค์กรในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดองค์กรในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้แก่ โครงสร้างการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการนิเทศกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล ส่วนด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียนและด้านการส่งเสริมพัฒนา²⁸

กนกวรรณ วุฒิวิชญานันต์ ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุดได้แก่ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมาได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้าน

²⁷สุทธิศักดิ์ วรรณผ่อง, “การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์”, การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2547, 175 หน้า.

²⁸ประดิษฐ์ แสนจันทร์, “สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายโรงเรียนชุมชนแพศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2550, 71 หน้า.

การส่งต่อนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ²⁹

ประภาศรี ศรีวงศ์พันธ์ ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินงานมาก ด้านการส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน โรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินงานมาก ยกเว้นโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษดำเนินงานมากที่สุด งานด้านป้องกันและการแก้ไขปัญหา โรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินงานมาก ยกเว้น โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษดำเนินงานมากที่สุด ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินงานปานกลาง ปัญหาและข้อเสนอแนะ คือ ครูมีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลา ในการเยี่ยมบ้านนักเรียนและขาดงบประมาณ ผู้ปกครองไม่มีเวลามาพบครู เมื่อนักเรียนมีปัญหา และไม่เข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควรขาดการ ติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยให้ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการอบรมเพื่อพัฒนาครูทุกคนในสังกัดควรมี การสนับสนุนงบประมาณให้มากขึ้น ควรจัดงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นระบบและ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ควรมีเครือข่ายผู้ปกครอง และควรมีการชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจถึง ขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน³⁰

จักรี โพธิ์สำนึก ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระงั่ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาใน การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาระงั่ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียง ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการ ส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ ปัญหาในการดำเนินงานตามระบบดูแล

²⁹กนกวรรณ วุฒิวิญญานันต์, “ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3”, สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร), 2550, 150 หน้า.

³⁰ประภาศรี ศรีวงศ์พันธ์, “การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประถมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1”, การศึกษา ค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2549, 85 หน้า.

ช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ³¹

มานพ บุญสมพงษ์ ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามระดับช่วงชั้นของครูที่ปรึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ครูที่ปรึกษาได้เสนอแนวคิดที่ว่า โรงเรียนควรหาวิธีประสานกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เช่น การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) ควรจัดเวลาและความสะดวกให้ครูในการเยี่ยมบ้านนักเรียน ในระยะเบียดสะสมควรมีข้อมูลนักเรียนครบทุกด้าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและครูที่ปรึกษาควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมก่อนเรียน (Home Room) และครูที่ปรึกษาควรแสวงหาวิธีการร่วมมือจากนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน³²

ชาวลิต จินดารัตน์ ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการคัดกรองนักเรียนตามลำดับ ผลการวิเคราะห์การดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของบุคลากรในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

³¹จักรี โพธิ์สำนัก, “ปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2”, งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2550, 121 หน้า.

³²มานพ บุญสมพงษ์, “ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี”, งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2550, 102 หน้า.

สถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน³³

วิฑูร วรษ์แหวน ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังสฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท พบว่า โดยรวมมีปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีน้อย เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ปัญหาด้านการคัดกรองนักเรียนมีมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังสฤษฎี มีรูปแบบที่เพิ่มเติมจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือ มีการรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน³⁴

ประเทือง ชูสกุล ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อ ตามลำดับ³⁵

สุเทพ พรหมรักษา ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล ในโรงเรียนสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาลในโรงเรียนสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง คือ ขั้นเตรียมการและวางแผนดำเนินงาน ขึ้นกำกับติดตามประเมินและรายงาน ขึ้นปฏิบัติตามแผน ตามลำดับ การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม

³³เขาวลิต จินดารัตน์, “การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2”, งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2551, 114 หน้า.

³⁴วิฑูร วรษ์แหวน, “รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนหัตถการราษฎรรังสฤษฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์), 2549, 96 หน้า.

³⁵ประเทือง ชูสกุล, “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโสตศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ), 2551, 81 หน้า.

ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านขั้นเตรียมการและการวางแผนดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพนักงานครูเทศบาลในโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่าพนักงานครูเทศบาลในโรงเรียนขนาดใหญ่³⁶

สุภาพ อัยยะ ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็น ไม่แตกต่าง กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05³⁷

สุภาพร นามเชียงใต้ ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนกลุ่มสถานศึกษาที่ 14 พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มสถานศึกษาที่ 14 ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีสถานภาพและขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีสถานภาพและขนาดของโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่แตกต่างกัน³⁸

มธุริน แผลงจันทิก ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ระดับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

³⁶สุเทพ พรหมรักษา, “สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล ในโรงเรียนสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย), 2552, 129 หน้า.

³⁷สุภาพ อัยยะ, “สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย), 2552, 108 หน้า.

³⁸สุภาพร นามเชียงใต้, “การศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนกลุ่มสถานศึกษาที่ 14”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย), 2556, 128 หน้า.

การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ทั้ง 5 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน รองลงมา ได้แก่ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ³⁹

บทสรุปสำหรับการศึกษาคครั้งนี้ พบว่าเด็กนักเรียนของโรงเรียน Jamaican School ต้องเผชิญหน้ากับความไม่จริงซึ่งมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการ ด้านอาชีพ และด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ สังคมของพวกเขา กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้ปกครองยอมรับว่าการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้คำปรึกษาแบบเน้นความเข้าใจและพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่าง สภาพ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้คำปรึกษาแบบเน้นความเข้าใจ ที่เป็นจริงในปัจจุบันกับแบบที่เป็นความคาดหวัง โดยกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้ปกครองต่างก็แสดงความคิดเห็นว่า มีความปรารถนาให้มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้คำปรึกษาแบบเน้นความเข้าใจในโรงเรียน Jamaican School เป็นอย่างยิ่ง⁴⁰

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้วสรุปว่า ความสำคัญของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลต่อประสิทธิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอย่างมาก ทั้งด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปรับปรุง และด้านการส่งต่อนักเรียนแต่มีักพบปัญหาเรื่องบุคลากรที่ขาดความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และขาดการให้ความสำคัญจากผู้บริหารคณะครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน โรงเรียนส่วนใหญ่จะพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยวิธีการจัดฝึกอบรมการประชุมซึ่งเพิ่มความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกฝ่ายรวมทั้งผู้ปกครองนักเรียน แต่ยังคงเกิดปัญหาต่าง ๆ ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และส่งผลทำให้เกิดปัญหา เด็กและเยาวชนถูกทอดทิ้ง ขาดการดูแลเอาใจใส่เด็กประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังนั้นการศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีเป้าหมายในการศึกษาเพื่อนำปัญหามาพัฒนาระบบให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลถึงกระบวนการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้พัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ

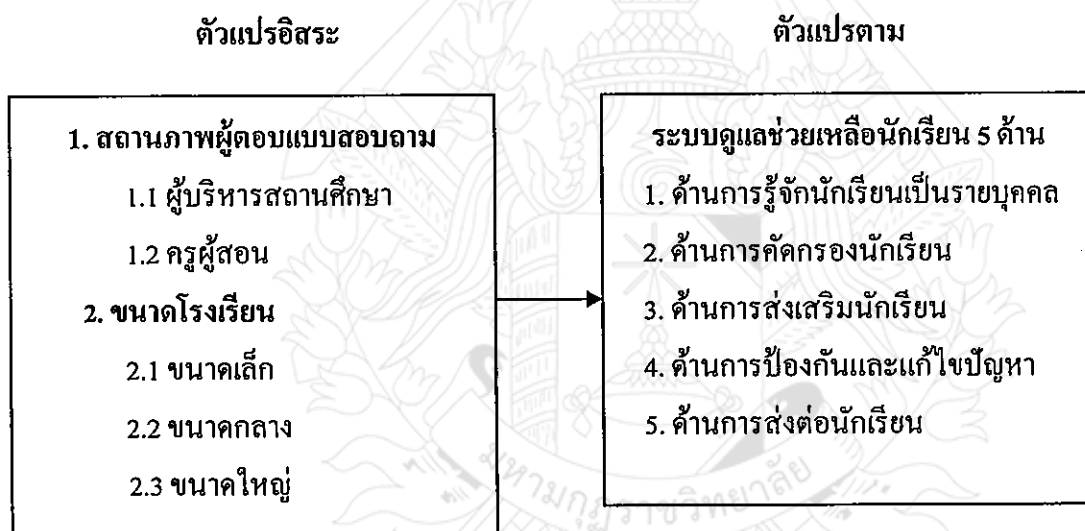
³⁹มธุริน แผลงจันทร์ทิพย์, การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5, สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ), 2554, 114 หน้า.

⁴⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 38.

สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง

2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำแนกตามสถานภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร และครู และขนาดโรงเรียน จำนวน 3 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ เพื่อนำมาเป็นตัวแปรอิสระ และนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกรมส่งเสริมสุขภาพจิต ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน⁴¹ เพื่อนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยตามแผนภาพที่ 2.6

แผนภาพที่ 2.6 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

⁴¹กรมส่งเสริมสุขภาพจิต, คู่มือดูแลสุขภาพจิตในการดูแลนักเรียนสำหรับผู้ปกครองสำหรับครู, อังโน มธุริน แผลงจันทิก, สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 41.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีวิจัย และขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ปีการศึกษา 2556 รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 2,411 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คน และครูผู้สอน จำนวน 305 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 331 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบกำหนดสัดส่วน ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม
ขนาดเล็ก	98	784	882	13	108	121
ขนาดกลาง	78	1,201	1,201	11	154	165
ขนาดใหญ่	14	328	328	2	43	45
รวม	190	2,221	2,411	26	305	331

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยอาศัยแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาเป็นพื้นฐาน โดยมีรายละเอียดแบ่งเป็น 3 ตอน¹ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (RatingScale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้ค่าดังนี้ คือ²

5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติน้อย

¹ ประคองกรรณ สุต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 63.

² สำเร็จ จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547), หน้า 148-152.

1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่ดีที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ศึกษา ทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสอบถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแล้วนำแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบเนื้อหา และปรับปรุงเพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามโดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยรวมเท่ากับ 1.00 ส่วนค่า IOC ของรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงให้เห็นว่าค่า IOC ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีค่ามากกว่า 0.50 ทุกข้อคำถาม สรุปได้ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกันหรือมีความตรงเชิงเนื้อหา
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำเสนออาจารย์ควบคุมสารนิพนธ์ พิจารณาเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง
6. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
7. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายด้าน และโดยรวม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และได้ค่าความเชื่อมั่นรายด้านอยู่ระหว่าง 0.96-0.96 โดยเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าความเชื่อมั่นที่วิเคราะห์ได้ดังกล่าวมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด รายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ด้าน	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	0.96
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	0.96
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	0.96
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	0.96
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	0.96
รวม	0.96

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

9. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

สำหรับการแปลผลของแบบสอบถามผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต ตามเกณฑ์จุดศูนย์กลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) แปลข้อมูล โดยใช้เกณฑ์จุดศูนย์กลางของ บุญชม ศรีสะอาด ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึงระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึงระดับการปฏิบัติมาก
2.51-3.50	หมายถึงระดับการปฏิบัติปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึงระดับการปฏิบัติน้อย
1.00-1.50	หมายถึงระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ³

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

³บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545), หน้า 99.

นครราชสีมา เขต 6 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามจำนวน 331 ชุด ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. รวบรวมแบบสอบถามคืนแล้วดำเนินการตรวจสอบความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามสถานภาพ โดยการทดสอบค่าที (t-test)
4. ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) แบบความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé Method)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีสถิติที่ใช้ในการวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

1.สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage)⁴ ค่าเฉลี่ย (Mean)⁵ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)⁶ สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

2.สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test)⁷ และการทดสอบความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะมีการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé's Method)

⁴นิภา เมธาวีรัช, วิทยาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543), หน้า 128.

⁵ต่งศรีชมพวงค์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 54.

⁶ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540), หน้า 53.

⁷นิภา เมธาวีรัช, วิทยาการวิจัย, อ่างแล้ว, หน้า 238.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ตามตัวแปรอิสระ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม จากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนของการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาแสดงตามลำดับดังต่อไปนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
n	แทน	ค่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
N	แทน	ค่าจำนวนประชากร
df	แทน	ค่าชั้นความอิสระ (Degrees of freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน(Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean squares)
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำนวน 331 คน ซึ่งมีลักษณะทั่วไป คือ สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปกติดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละของข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1.สถานภาพ		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	26	7.85
1.2 ครูผู้สอน	305	92.15
รวม	331	100
2. ขนาดโรงเรียน		
2.1 ขนาดเล็ก	121	36.56
2.2 ขนาดกลาง	165	49.85
2.3 ขนาดใหญ่	45	13.59
รวม	331	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า บุคลากรในสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง 331 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพพบว่า เป็นผู้บริหารจำนวน 26 คน (ร้อยละ 7.85) เป็นครูผู้สอน จำนวน 305 คน (ร้อยละ 92.15)และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าขนาดเล็ก จำนวน 121 คน (ร้อยละ 36.56) ขนาดกลาง จำนวน 165คน (ร้อยละ 49.85)และขนาดใหญ่ จำนวน 45 คน (ร้อยละ 13.59)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 สภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยรวมและรายชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ที่	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	มีการจัดทำระเบียบสะสมซึ่งเป็นข้อมูลประจำตัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.36	0.66	ปานกลาง
2.	มีการบันทึกผลการเรียนลงในระเบียบสะสมและสมุดรายงานผลการเรียนของนักเรียน เพื่อรายงานให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.03	0.88	ปานกลาง
3.	มีการดูแลพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ	3.26	0.85	ปานกลาง
4.	มีการบันทึกข้อมูลความสามารถพิเศษของนักเรียนในด้านต่างๆ ทั้งด้านวิชาการ คนตรี กีฬา และศิลปะ	3.07	0.89	ปานกลาง
5.	มีการบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพพลานามัยประจำตัวของนักเรียน เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว หรือภาวะความเจ็บป่วย	2.96	1.05	ปานกลาง
6.	มีการสอบถามและบันทึกลักษณะนิสัยของนักเรียนจากเพื่อนในห้องเรียนและเพื่อนที่อยู่บ้านใกล้กัน	3.03	0.99	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (ต่อ)

ที่	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7.	มีการสอบถามและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียน เช่น จำนวนสมาชิกของครอบครัวที่อาศัยอยู่ร่วมกันในบ้าน เป็นต้น	3.19	1.05	ปานกลาง
8.	มีการสอบถามและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและรายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองนักเรียน	3.13	0.99	ปานกลาง
9.	มีการสอบถามและบันทึกข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายประจำวันของนักเรียน	3.27	0.77	ปานกลาง
10.	มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อรับทราบผลการเรียน และรับทราบเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียน	3.07	0.99	ปานกลาง
รวม		3.14	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีการจัดทำระเบียบสะสมซึ่งเป็นข้อมูลประจำตัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.36$) รองลงมาคือ มีการสอบถามและบันทึกข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายประจำวันของนักเรียน ($\bar{X} = 3.27$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่มีการบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยประจำตัวของนักเรียน เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว หรือภาวะความเจ็บป่วย ($\bar{X} = 2.96$) และจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการดูแลพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ (ค่าความถี่เท่ากับ 32)

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจำแนกตามสถานภาพโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามสถานภาพ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{X}	S.D.	n	\bar{X}	S.D.		
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	26	3.05	0.64	305	3.16	0.71	1.05	0.29

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามสถานภาพไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One -way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ด้านการ รู้จัก นักเรียน เป็น รายบุคคล	ค่าเฉลี่ยตามขนาด โรงเรียน			แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่						
	3.18	3.12	3.11	ระหว่างกลุ่ม	2	0.28	0.14	0.28	0.75
				ภายในกลุ่ม	328	135.36	0.49		
				รวม	330	135.65			

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามขนาด โรงเรียนไม่แตกต่างกัน

4.3.2 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียนและ
เปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

1. สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวม
และรายชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน

ที่	ด้านการคัดกรองนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	มีการอบรม ติดตาม ดูแล เอาใจใส่ กวดขันเรื่องการเข้าเรียนทุกรายวิชา และการมาเรียนของนักเรียนทุกวัน	3.33	0.79	ปานกลาง
2.	มีการตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อย และระเบียบวินัยของนักเรียนทุกวัน	3.04	0.87	ปานกลาง
3.	มีการสังเกตและพัฒนาสภาพอารมณ์ของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนให้มีสภาพอารมณ์ที่เป็นปกติ	3.36	0.91	ปานกลาง
4.	มีการสังเกตและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนที่ผิดปกติจากบุคคลอื่นทั่วไป ให้มีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น เช่น การอบรม หรือแนะนำให้สามารถปรับตัวได้	2.97	0.95	ปานกลาง
5.	มีการสังเกตพฤติกรรมและการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการพัฒนา ส่งเสริมและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนในด้านต่างๆ	3.10	0.97	ปานกลาง
6.	มีการสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อน ครูและผู้ปกครองนักเรียน	3.20	0.94	ปานกลาง
7.	มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อศึกษาข้อมูลต่างๆ และส่งเสริมการแก้ไขปัญหาพร้อมกับผู้ปกครองในด้านต่างๆ	3.21	0.74	ปานกลาง
8.	มีการสอบถามเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในครอบครัว เช่น ภาวะรายได้ รายจ่าย ที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน	3.15	0.92	ปานกลาง
รวม		3.17	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่าด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่มีการสังเกตและพัฒนาสภาพอารมณ์ของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนให้มีสภาพอารมณ์ที่เป็นปกติ ($\bar{X} = 3.36$) รองลงมาคือ มีการอบรม ติดตาม ดูแล เอาใจใส่ กวดขันเรื่องการเข้าเรียนทุกรายวิชา และการมา

เรียนของนักเรียนทุกวัน ($\bar{X} = 3.33$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการสังเกตและพัฒนา
บุคลิกภาพของนักเรียนที่ผิดปกติจากบุคคลอื่นทั่วไป ให้มีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น เช่น การอบรม หรือ
แนะนำให้สามารถปรับตัวได้ ($\bar{X} = 2.97$) และจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน ที่ได้จาก
แบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อศึกษา
ข้อมูลต่างๆ และส่งเสริมการแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ปกครองในด้านต่างๆ (ค่าความถี่เท่ากับ 24)

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6
ด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกตามสถานภาพโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ ดัง
ตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้าน
การคัดกรองนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{X}	S.D.	n	\bar{X}	S.D.		
ด้านการคัดกรองนักเรียน	26	3.02	0.73	305	3.21	0.68	1.79	0.73

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรอง
นักเรียนจำแนกตามสถานภาพไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดย
วิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)
ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้าน
การคัดกรองนักเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ด้านการ คัดกรอง นักเรียน	ค่าเฉลี่ยตามขนาด โรงเรียน			แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่						
	3.19	3.18	3.08						
			ภายในกลุ่ม	328	133.39	0.48			
			รวม	330	133.71				

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

4.3.3 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน และ
เปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

1. สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียนโดยรวม
และรายชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน

ที่	ด้านการส่งเสริมนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	มีการปฏิบัติคือนักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเสมอภาค	3.31	0.78	ปานกลาง
2.	ครูประจำชั้นดูแลนักเรียนในกิจกรรมหน้าเสาธงอย่างสม่ำเสมอทุกวัน	3.30	0.97	ปานกลาง
3.	มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมซึ่งมีประโยชน์ต่อนักเรียนในทุกด้าน ทั้งด้านการรู้จักตนเอง ด้านการเรียน ด้านการอยู่ร่วมกัน และด้านนันทนาการ	3.42	1.02	ปานกลาง
4.	มีครูที่ปรึกษาเข้าโฮมรูมโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายในแต่ละวัน	3.36	0.98	ปานกลาง
5.	มีการจัดโฮมรูมโดยการเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก เป็นต้น	3.33	0.86	ปานกลาง
6.	มีการเชิญผู้ปกครองมาอบรมให้ความรู้เรื่องต่างๆ แก่นักเรียนในช่วงกิจกรรมโฮมรูม	3.40	0.98	ปานกลาง
7.	มีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้กับผู้ปกครองในการดูแลบุตร	3.33	0.93	ปานกลาง
8.	มีการคัดเลือกตัวแทนหรือข่ายผู้ปกครองเพื่อประสานความร่วมมือในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหานักเรียน	3.06	1.00	ปานกลาง
รวม		3.34	0.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรม โฮมรูมซึ่งมีประโยชน์ต่อนักเรียนในทุกด้าน ทั้งด้านการรู้จักตนเอง ด้านการเรียน ด้านการอยู่ร่วมกัน และด้านนันทนาการ ($\bar{X} = 3.42$) รองลงมาคือ มีการเชิญผู้ปกครองมาอบรมให้ความรู้เรื่องต่างๆ แก่นักเรียนในช่วงกิจกรรมโฮมรูม ($\bar{X} = 3.40$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการคัดเลือกตัวแทนหรือข่ายผู้ปกครองเพื่อประสานความร่วมมือในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{X} = 3.06$) และจาก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเสมอภาค(ค่าความถี่เท่ากับ 17)

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกตามสถานภาพโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียนจำแนกตามสถานภาพ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{X}	S.D.	n	\bar{X}	S.D.		
ด้านการส่งเสริมนักเรียน	26	3.32	0.82	305	3.34	0.72	0.24	0.80

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามสถานภาพไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ด้านการส่งเสริมนักเรียน	ค่าเฉลี่ยตามขนาดโรงเรียน			แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่						
	3.16	3.43	3.53						
			ภายในกลุ่ม	328	146.26	0.53			
			รวม	330	152.13				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ดังในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.16$)	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.43$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.53$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.16$)	-	0.27*	0.37*
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.43$)		-	0.10
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.53$)			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่า โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

4.3.4 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

1. สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมและรายชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน

ที่	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนตามระบบประชาธิปไตย	3.00	0.90	ปานกลาง
2.	มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	3.18	0.98	ปานกลาง
3.	มีองค์กรต่างๆ ให้การสนับสนุนโรงเรียนทั้งด้านงบประมาณ วิทยากร ทุนการศึกษา และด้านอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน	3.10	1.01	ปานกลาง
4.	มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในทุกด้าน เช่น การเรียน เรื่องส่วนตัว ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน	3.10	1.04	ปานกลาง

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน (ต่อ)

ที่	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5.	มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ เป็นต้น	2.83	1.07	ปานกลาง
6.	มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา และพัฒนานักเรียนกลุ่มต่างๆ ตามความเหมาะสม	3.25	1.15	ปานกลาง
7.	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนให้สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมค่ายคุณธรรม	3.03	1.05	ปานกลาง
8.	มีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนของครูประจำชั้นอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา	3.06	1.03	ปานกลาง
รวม		3.06	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา และพัฒนานักเรียนกลุ่มต่างๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.25$) รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.18$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ เป็นต้น ($\bar{X} = 2.83$) และจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนให้สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมค่ายคุณธรรม (ค่าความถี่เท่ากับ 34)

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน จำแนกตามสถานภาพโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จำแนกตามสถานภาพ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.		
ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน	26	2.95	0.82	305	3.09	0.86	1.10	0.27

จากตารางที่ 4.13 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจำแนกตามสถานภาพไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ด้านการ ป้องกัน และแก้ไข ปัญหา นักเรียน	ค่าเฉลี่ยตามขนาด โรงเรียน			แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่						
	3.05	3.03	3.17	ระหว่างกลุ่ม	2	0.55	0.27	0.37	0.69
				ภายในกลุ่ม	328	203.62	0.74		
				รวม	330	204.17			

จากตารางที่ 4.14 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

4.3.5 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียนและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

1. สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียนโดยรวมและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน

ที่	ด้านการส่งต่อนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การลงโทษนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ด้วยกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน	3.16	1.01	ปานกลาง
2.	มีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ขาดเรียน เนื่องจากเหตุผลต่างๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	3.20	0.97	ปานกลาง
3.	มีการแจ้งข้อมูลกับนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเชิญมาร่วมปรึกษาหารือในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน	3.00	1.18	ปานกลาง
4.	มีการชี้แจงเหตุผลแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นต้องส่งนักเรียนไปรับบริการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เหมาะสมกับปัญหานักเรียน ทั้งด้านสุขภาพและด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	2.49	0.50	น้อย
5.	มีหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่างๆ เช่น โรงพยาบาล สถานบำบัด ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาแต่ละด้าน	2.60	0.49	ปานกลาง
6.	มีการประสานงานกับครูและบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนในการช่วยเหลือนักเรียนให้ทราบล่วงหน้าก่อนดำเนินการ เพื่อการเตรียมการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ	2.77	0.61	ปานกลาง
7.	มีระบบการติดตามช่วยเหลือนักเรียนและแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	2.83	0.58	ปานกลาง
8.	มีการส่งต่อนักเรียนตามขั้นตอนและลำดับของปัญหา หากปัญหาเล็กน้อย ดำเนินการส่งต่อภายใน เช่น จากครูที่ปรึกษาส่งต่อหัวหน้าระดับชั้น หรือส่งต่องานกิจการนักเรียน	2.66	0.47	ปานกลาง

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน (ต่อ)

ที่	ด้านการส่งต่อนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9.	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกฝ่ายประสานความร่วมมือกันในการส่งต่ออย่างมีระบบในการช่วยเหลือนักเรียน	2.77	0.61	ปานกลาง
10.	มีการประสานงานการส่งต่ออย่างมีระบบ เพื่อประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	3.00	0.36	ปานกลาง
รวม		2.85	0.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.15 พบว่าด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ขาดเรียน เนื่องจากเหตุผลต่างๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.20$) รองลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การลงโทษนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ด้วยกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.16$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการชี้แจงเหตุผลแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นต้องส่งนักเรียนไปรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เหมาะสมกับปัญหานักเรียน ทั้งด้านสุขภาพและด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.49$) และจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้มีหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่างๆ เช่น โรงพยาบาลสถานบำบัด ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาแต่ละด้าน (ค่าความถี่เท่ากับ 38)

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน จำแนกตามสถานภาพโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{X}	S.D.	n	\bar{X}	S.D.		
ด้านการส่งต่อนักเรียน	26	2.86	0.32	305	2.84	0.33	0.25**	0.01

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

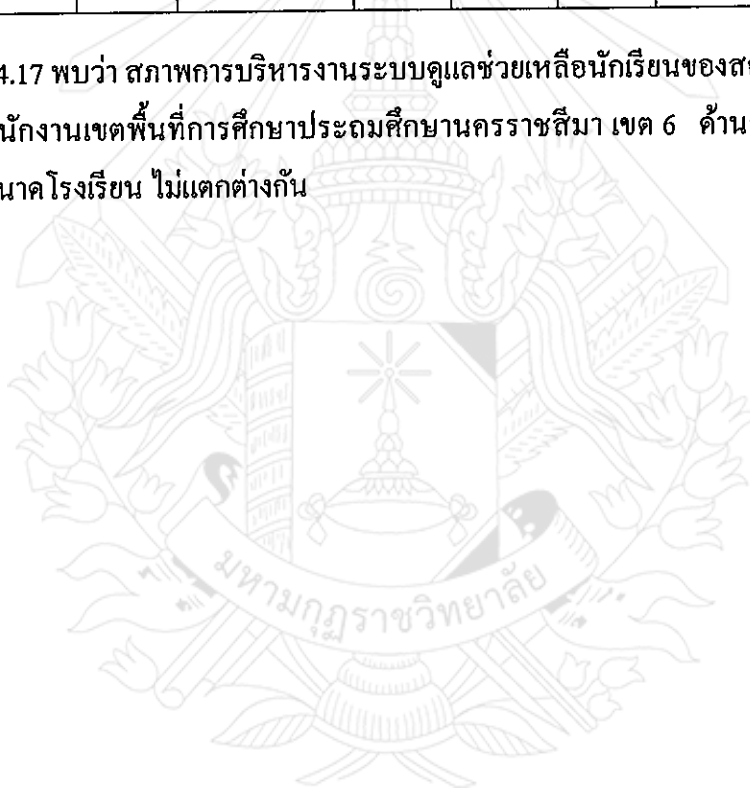
จากตารางที่ 4.16 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน จำแนกตามสถานภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ด้านการส่งต่อนักเรียน	ค่าเฉลี่ยตามขนาดโรงเรียน			แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่						
		2.86	2.81	2.94	ระหว่างกลุ่ม	2	0.49	0.24	0.29
				ภายในกลุ่ม	328	29.38	0.10		
				รวม	330	29.87			

จากตารางที่ 4.17 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 เป็นวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัยว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน และผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ปีการศึกษา 2556 รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 2,411 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 331 คน โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิงได้แก่การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการ ของเชฟเฟ้ (Scheffé's

method) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย ตาม ข้อค้นพบ (fact–findings) ได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพเป็นครูผู้สอน จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 92.15 และรองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.85 และเมื่อจำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 49.85 รองลงมา คือ ขนาดเล็ก จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 36.56 และขนาดใหญ่ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.59

5.1.2 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

จากการศึกษา พบว่าด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีการจัดทำระเบียบสะสมซึ่งเป็นข้อมูลประจำตัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.36$) รองลงมาคือ มีการสอบถามและบันทึกข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายประจำวันของนักเรียน ($\bar{X} = 3.27$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มีการบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพพลานามัยประจำตัวของนักเรียน เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว หรือภาวะความเจ็บป่วย ($\bar{X} = 2.96$) และจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการดูแลพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ (ค่าความถี่เท่ากับ 32)

ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียน

เป็นรายบุคคล เมื่อจำแนกตามสถานภาพพบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

5.1.3 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

จากการศึกษา พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการสังเกตและพัฒนาสภาพอารมณ์ของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนให้มีสภาพอารมณ์ที่เป็นปกติ ($\bar{X} = 3.36$) รองลงมาคือ มีการอบรม ติดตาม ดูแล เอาใจใส่ กวดขันเรื่องการเข้าเรียนทุกรายวิชา และการมาเรียนของนักเรียนทุกวัน ($\bar{X} = 3.33$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการสังเกตและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนที่ผิดปกติจากบุคคลอื่นทั่วไป ให้มีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น เช่น การอบรม หรือแนะนำให้สามารถปรับตัวได้ ($\bar{X} = 2.97$) และจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อศึกษาข้อมูลต่างๆ และส่งเสริมการแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ปกครองในด้านต่างๆ (ค่าความถี่เท่ากับ 24)

ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน เมื่อจำแนกตามสถานภาพพบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

5.1.4 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

จากการศึกษา พบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมซึ่งมีประโยชน์ต่อนักเรียนในทุกด้าน ทั้งด้านความรู้จักตนเอง ด้านการเรียน ด้านการอยู่ร่วมกัน และด้านนันทนาการ ($\bar{X} = 3.42$) รองลงมาคือ มีการเชิญผู้ปกครองมาอบรมให้ความรู้เรื่องต่างๆ แก่นักเรียนในช่วงกิจกรรมโฮมรูม ($\bar{X} = 3.40$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการคัดเลือกตัวแทนหรือข่ายผู้ปกครองเพื่อประสานความร่วมมือในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ($\bar{X} = 3.06$) และจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและ

ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเสมอภาค(ค่าความถี่เท่ากับ 17)

ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มี สภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

5.1.5 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

จากการศึกษา พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา และพัฒนานักเรียนกลุ่มต่างๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.25$) รองลงมาคือมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างหลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.18$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ เป็นต้น ($\bar{X} = 2.83$) และจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนให้สอดคล้องในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมค่ายคุณธรรม (ค่าความถี่เท่ากับ 34)

ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

5.1.6 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

จากการศึกษา พบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ขาดเรียน เนื่องจากเหตุผลต่างๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.20$) รองลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การลงโทษนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ด้วยกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.16$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการชี้แจงเหตุผลแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นต้องส่งนักเรียนไปรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เหมาะสมกับปัญหานักเรียน ทั้งด้านสุขภาพและด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.49$) และจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ มีหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่างๆ เช่น โรงพยาบาล สถานบำบัด ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาแต่ละด้าน (ค่าความถี่เท่ากับ 38)

ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นสำคัญ ที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

5.2.1 สภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

5.2.1.1 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดทำระเบียบสะสมซึ่งเป็นข้อมูลประจำตัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากการจัดทำข้อมูลของนักเรียนในระเบียบสะสมช่วยให้ครูสามารถเข้าถึงข้อมูลของนักเรียน มีการคัดกรองแยกกลุ่มนักเรียนปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาทำให้สามารถ

ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้ตรงกับนักเรียน สอดคล้องกับ ประเทือง ชูสกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน โสคศึกษา ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับ สอดคล้องกับ มธุริน แผลงจันทิก ได้ศึกษาปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.1.2 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามสถานภาพและขนาดของ โรงเรียน

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล ไม่แตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการดำเนินงาน ส่งผลให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โรงเรียนมีการ จัดการที่เป็นระบบ มีสารสนเทศงานปกครอง ส่งเสริมการเรียนการสอน มีแผนในการดำเนินการ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุทธิศักดิ์ วรรณผล ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า กลยุทธ์ในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน มีความเห็นว่าการประชุมปฏิบัติการเรื่องพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนการเตรียมการขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติการ การประเมินผลการ ประชุมได้เหมาะสมมาก แต่การให้ความรู้มีความเหมาะสมปานกลาง วงรอบที่ 1 พบว่าผู้ร่วมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ปานกลาง ในวงรอบที่ 2 พบว่ามีมากขึ้นและผลการพัฒนาการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจและความสามารถเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและ แก้ไขปัญหา การส่งต่อ มีมากในทุกด้านในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงาน ส่งผลให้นักเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ไม่แตกต่างที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดทุกแห่งให้มีกระบวนการทำงานอย่างชัดเจนและเป็นระบบ มีการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือที่มีคุณภาพ มีการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ พรหมรักษา ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล ในโรงเรียนสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 พบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

5.2.2 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

5.2.2.1 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีการสังเกตและพัฒนาสภาพอารมณ์ของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนให้มีสภาพอารมณ์ที่เป็นปกติ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะเฝ้าสังเกตพฤติกรรมและอารมณ์ของเรียนในห้องเรียนอยู่เสมอ เมื่อพบว่านักเรียนมีสภาพอารมณ์และพฤติกรรมผิดปกติไปจากเดิม ครูผู้สอนจะต้องพูดคุยค้นหาสาเหตุ และรีบดำเนินการให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ นักเรียนมีสภาพอารมณ์เป็นปกติ สะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนเอาใจใส่ต่อระบบช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับ สุเทพ พรหมรักษา ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล ในโรงเรียนสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของพนักงานครูเทศบาลในโรงเรียนสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 โดย ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ สุทธิศักดิ์ วรพัฒน์ผดุง ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า กลยุทธ์ในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความเห็นว่าการประชุมปฏิบัติการเรื่องพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนมีขั้นตอนการเตรียมการขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติการ การประเมินผลการประชุมได้เหมาะสมมาก แต่การให้ความรู้มีความเหมาะสมปานกลาง วงรอบที่ 1 พบว่าผู้ร่วมศึกษามีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ปานกลาง ในวงรอบที่ 2 พบว่ามีมากขึ้นและผลการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจและความสามารถเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ มีมากในทุกด้านในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงาน ส่งผลให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โรงเรียนมีการจัดการที่เป็นระบบ มีสารสนเทศงานปกครอง ส่งเสริมการเรียนการสอน มีแผนในการดำเนินการส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.2.2.2 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียน ไม่แตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก บุคลากรในสถานศึกษามีการสังเกตและพัฒนาสภาพอารมณ์ของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนให้มีสภาพอารมณ์ที่เป็นปกติและมีการอบรม ติดตาม ดูแล เอาใจใส่ มีการทวนซ้ำเรื่องการเข้าเรียนทุกรายวิชา และการมาเรียนของนักเรียนทุกวัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ เชาวลิท จินดารัตน์ ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของบุคลากรใน โรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการคัดกรองนักเรียนไม่แตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดทุกแห่งมีแนวทางในการดำเนินการอบรม ติดตาม ดูแล เอาใจ

ใส่ กวดขันเรื่องการเข้าเรียนทุกรายวิชา และการมาเรียนของนักเรียนทุกวันเป็นมาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องกับ สุภาพ อัยยะ ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนที่มีขนาด โรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5.2.3 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

5.2.3.1 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมซึ่งมีประโยชน์ต่อนักเรียนในทุกด้าน ทั้งด้านการรู้จักตนเอง ด้านการเรียน ด้านการอยู่ร่วมกัน และด้านนันทนาการที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการเชิญผู้ปกครองมาอบรม ให้ความรู้เรื่องต่างๆ แก่นักเรียนในช่วงกิจกรรมโฮมรูมเป็นประจำ ตลอดจนมีการปฏิบัติต่อนักเรียน ทุกคนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเสมอภาคสอดคล้องกับมฐรฐน แผลง จันทิก ได้ศึกษาและทำวิจัยเรื่องการศึกษปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ระดับปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.3.2 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริม นักเรียน ไม่แตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูมซึ่งมี ประโยชน์ต่อนักเรียนในทุกด้าน ทั้งด้านการรู้จักตนเอง ด้านการเรียน ด้านการอยู่ร่วมกัน และด้าน นันทนาการอย่างต่อเนื่อง การประเมินและติดตามระบบการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด รวมถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีแนวทางในการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

สอดคล้องกับ สุภาพร นามเชียงใต้ ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนกลุ่มสถานศึกษาที่ 14 พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่แตกต่างกัน

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากการให้บริการและการส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนไม่สามารถทำได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง สาเหตุหลัก ได้แก่ สถานศึกษาที่มีขนาดเล็กและขนาดกลางมีงบประมาณที่จำกัด จึงทำให้กิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ขาดความต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ จักรี โพธิ์สำนึก ได้ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สอดคล้องกับ สุเทพ พรหมรักษา ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล ในโรงเรียนสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 พบว่าการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

5.2.4 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

5.2.4.1 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา และพัฒนานักเรียนกลุ่มต่างๆ ตามความเหมาะสมอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน รวมถึงมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ มานพ บุญสมพงษ์ ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างกับ นิภารัตน์ วงษ์วิชา ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมและรายด้านอยู่ในอันดับมาก

5.2.4.2 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ปัญหานักเรียน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ไม่แตกต่าง อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นว่าการดำเนินงานต่างๆ ที่จัดขึ้นสามารถช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี รวมถึงมีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิศักดิ์ วรพัฒน์ผดุง ที่พบว่าบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะส่งผลให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ไม่แตกต่าง เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งมีองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือทั้งด้านงบประมาณและบุคลากร ตลอดจนให้การติดตามกำกับดูแล ประเมินสภาพการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอครบถ้วนในทุกพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ สุเทพ พรหมรักษา ที่พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล โรงเรียนทุกขนาดโดยภาพรวมมีการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

5.2.5 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อ
นักเรียน และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

5.2.5.1 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อ
นักเรียน

โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ขาดเรียน เนื่องจากเหตุผลต่างๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การลงโทษนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ด้วยกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มักมีปัญหาที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น การส่งต่อนักเรียนให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องมีการประสานงานที่ดี มีความเข้าใจในกระบวนการที่ถูกต้อง ทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนต้องมีการชี้แจงรับทราบเหตุผลและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นร่วมกัน สอดคล้องกับ มรรริน แผลงจันทร์ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ระดับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ทั้ง 5 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ

5.2.5.2 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนขาดการประสานความร่วมมือกับนักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เป็นทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เชาวลิต จินดารัตน์ ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร ในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สุภาพร นามเชียงใต้ ที่ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มสถานศึกษาที่ 14 ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีสถานภาพและขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่แตกต่างกัน

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านการส่งต่อนักเรียน ไม่แตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก บุคลากรในสถานศึกษาทุกแห่งได้รับการอบรม การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ สุภาพ อัยยะ ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่าการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะหลัก 3 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ 3) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มีการบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพพลานามัยประจำตัวของนักเรียน เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว หรือภาวะความเจ็บป่วย ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย คือ ควรมีการบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพพลานามัยประจำตัวของนักเรียน เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว หรือภาวะความเจ็บป่วยอย่างสม่ำเสมอ

2. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มีการสังเกตและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนที่ผิดปกติจากบุคคลอื่นทั่วไป ให้มีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น เช่น การอบรม หรือแนะนำให้สามารถปรับตัวได้ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย คือ ควรมีการสังเกตและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนที่ผิดปกติจากบุคคลอื่นทั่วไป ให้มีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น เช่น การอบรม หรือแนะนำให้สามารถปรับตัวได้

3. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการคัดเลือกตัวแทนหรือข่ายผู้ปกครองเพื่อประสานความร่วมมือในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ข้อเสนอแนะจาก

ผลการวิจัย คือ สถานศึกษาควรมีการคัดเลือกตัวแทนหรือข่ายผู้ปกครองเพื่อประสานความร่วมมือในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ เป็นต้น ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย คือ ควรจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

5. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการชี้แจงเหตุผลแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นต้องส่งนักเรียนไปรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เหมาะสมกับปัญหานักเรียน ทั้งด้านสุขภาพและด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย คือ สถานศึกษาควรมีการชี้แจงเหตุผลแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องมีการส่งนักเรียนไปรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เหมาะสมกับปัญหานักเรียน ทั้งด้านสุขภาพและด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ คือ ควรมีการดูแลพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน มีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ คือ ควรมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อศึกษาข้อมูลต่างๆ และส่งเสริมการแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ปกครองในด้านต่างๆ
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ คือ ควรมีการปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเสมอภาค
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ คือ ควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนให้สอดแทรกในกิจกรรมการเรียน การสอน หรือกิจกรรมค่ายคุณธรรม
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ คือ ควรมีเครือข่ายหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่างๆ เช่น โรงพยาบาล สถานบำบัด ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาแต่ละด้าน

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน เพื่อเจาะลึกถึงสาเหตุ การแก้ไขปัญหา และปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากับโรงเรียนมัธยมศึกษา ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียน และผู้ปกครองที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ควรมีการศึกษา ตัวแปรอิสระอื่นๆ นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้มาเพื่อพิจารณา เช่น อายุ สถานภาพการสมรส และรายได้ เป็นต้น เพื่อให้มีข้อสรุปที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

1. หนังสือภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กรมส่งเสริมสุขภาพจิต. คู่มือดูแลสุขภาพจิตในการดูแลนักเรียนสำหรับผู้ปกครองสำหรับครู.

กรุงเทพมหานคร : บริษัทซูวีเนียร์ ไทยแลนด์จำกัด, 2544.

กระทรวงศึกษาธิการ. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2547.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับ

ที่ 2 2545 มาตรา 6. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค, 2542.

————. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพิ่มเติม พ.ศ, 2545. กรุงเทพมหานคร :

บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2545.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปและส่งเสริมการศึกษาเอกชน.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2544.

คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน

สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.

นิภา เมธาวิชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545.

ประกอบกรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

พิชญ์มณฑน์ ลีกำเนิดไทย. รายงานการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ

ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.

รังสรรค์ เพ็งอนุ. สภาพความสำเร็จการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. ราชบุรี :

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1, 2551.

เรืองยศ อุดรศาสตร์. แนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อชุมชน. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์คุรุสภา, 2544.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น,

2540.

สังศรีชมพูวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.

สำเริง จันทรสวรรณ และ สวรรณ บัวทวน. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547.

สุวรรณ บุญย์เพิ่ม. รายงานการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม. ม.ป.ท., 2544.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กนกวรรณ วุฒิวิษญานันต์. “ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3”. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550.

กิตติภพ เกาแก้ว. “การพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

จักรี โพธิ์สำนัก. “ปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2”. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.

เขาวลิต จินดารัตน์. “การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2”. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.

นิภารัตน์ วงษ์วิชา. “การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณิเขต 3”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.

ประดิษฐ์ แสนจันทร์. “สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายโรงเรียนชุมแพศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากองแก้ว เขต 5”. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.

ประเทือง ชูสกุล. “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโสตศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2551.

- ประภาศรี ศรีวงศ์พันธ์. “การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประถมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1”. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- พึงใจ รังคะวงษ์. “ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านปงสนุก จังหวัดลำปาง”. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- มรุริน แผลงจันทิก. การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. สารนิพนธ์ครุ-ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2554.
- มานพ บุญสมพงษ์. “ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรภาค”. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.
- เรืองยศ อุดรศาสตร์. “การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.
- วิฑูร วงษ์แหวน. “รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนหัตถการราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2549.
- สุทธิศักดิ์ วรรณพัฒน์ผดุง. “การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน สดึกอำเภอสดึก จังหวัดบุรีรัมย์”. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- สุเทพ พรหมรักษา. “สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของพนักงานครูเทศบาล ในโรงเรียนสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2552.
- สุภาพ อัยยะ. “สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2552.

สุภาพร นามเชิงใต้. “การศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนกลุ่มสถานศึกษาที่ 14”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2556.

3) เว็บไซต์

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. 14 กรกฎาคม 2550.

สืบค้นจาก http://mhtech.dmh.moph.go.th/2002/topic_body.php.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

รหัสแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 หน้า แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
 - ตอนที่ 3 แบบข้อเสนอแนะในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อตัวผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด และผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องเขียนชื่อลงในแบบสอบถามชุดนี้
3. ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านคำชี้แจงของแต่ละตอนก่อนลงมือทำ และโปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาวิจัย

นางจิระนันท์ จำนงค์ศิลป์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน

2. ขนาดโรงเรียน ได้แก่

ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2

สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีจำนวน 44 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน

โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องตารางระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในแต่ละด้าน

ข้อ ที่	สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1	มีการจัดทำระเบียบสะสมซึ่งเป็นข้อมูลประจำตัว ของนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2	มีการบันทึกผลการเรียนลงในระเบียบสะสมและ สมุดรายงานผลการเรียนของนักเรียน เพื่อรายงาน ให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
3	มีการดูแลพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน เป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ					
4	มีการบันทึกข้อมูลความสามารถพิเศษของนักเรียน ในด้านต่างๆ ทั้งด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา และศิลปะ					
5	มีการบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยประจำตัว ของนักเรียน เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว หรือภาวะความเจ็บป่วย					
6	มีการสอบถามและบันทึกลักษณะนิสัยของนักเรียน จากเพื่อนในห้องเรียนและเพื่อนที่อยู่บ้าน ใกล้กัน					
7	มีการสอบถามและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว ของนักเรียน เช่น จำนวนสมาชิกของครอบครัวที่ อาศัยอยู่ร่วมกันในบ้าน เป็นต้น					
8	มีการสอบถามและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและ รายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองนักเรียน					
9	มีการสอบถามและบันทึกข้อมูลของนักเรียน เกี่ยวกับรายรับรายจ่ายประจำวันของนักเรียน					
10	มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อรับทราบผลการเรียน					

	และรับทราบเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ของนักเรียน					
	ด้านการคัดกรองนักเรียน					
11	มีการอบรม ติดตาม ดูแล เอาใจใส่ กวดขันเรื่องการ เข้าเรียนทุกรายวิชา และการมาเรียนของนักเรียนทุก วัน					
12	มีการตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อย และระเบียบ วินัยของนักเรียนทุกวัน					
13	มีการสังเกตและพัฒนาสภาพอารมณ์ของนักเรียนที่ เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนให้มี สภาพอารมณ์ที่เป็นปกติ					
14	มีการ สังเกตและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนที่ ผิดปกติจากบุคคลอื่นทั่วไป ให้มีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น เช่น การอบรม หรือแนะนำให้สามารถปรับตัวได้					
15	มีการสังเกตพฤติกรรมและการร่วมมือกันระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครองในการพัฒนา ส่งเสริมและ แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนในด้าน ต่างๆ					
16	มีการสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของ นักเรียนกับเพื่อน ครูและผู้ปกครองนักเรียน					
17	มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อศึกษาข้อมูลต่างๆ และ ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ปกครองในด้าน ต่างๆ					
18	มีการสอบถามเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในครอบครัว เช่น ภาวะรายได้ รายจ่าย ที่ส่งเสริมหรือเป็น อุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน					
	ด้านการส่งเสริมนักเรียน					
19	มีการปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะป็นกลุ่ม ปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเสมอภาค					
20	ครูประจำชั้นดูแลนักเรียนในกิจกรรมหน้าเสาธง					

	อย่างสม่ำเสมอทุกวัน					
21	มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมซึ่งมีประโยชน์ต่อนักเรียนในทุกด้าน ทั้งด้านการรู้จักตนเอง ด้านการเรียน ด้านการอยู่ร่วมกัน และด้านนันทนาการ					
22	มีครูที่ปรึกษาเข้าโฮมรูมโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายในแต่ละวัน					
23	มีการจัดโฮมรูมโดยการเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก เป็นต้น					
24	มีการเชิญผู้ปกครองมาอบรมให้ความรู้เรื่องต่างๆ แก่นักเรียนในช่วงกิจกรรมโฮมรูม					
25	มีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้กับผู้ปกครองในการดูแลบุตร					
26	มีการคัดเลือกตัวแทนเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อประสานความร่วมมือในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน					
	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา					
27	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนตามระบบประชาธิปไตย					
28	มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน					
29	มีองค์กรต่างๆ ให้การสนับสนุนโรงเรียนทั้งด้านงบประมาณ วิทยากร ทุนการศึกษา และด้านอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน					
30	มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในทุกด้าน เช่น การเรียน เรื่องส่วนตัว ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน					

30	มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในทุกด้าน เช่น การเรียน เรื่องส่วนตัว ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน					
31	มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ เป็นต้น					
32	มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไข ปัญหา และพัฒนานักเรียนกลุ่มต่างๆ ตามความเหมาะสม					
33	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนให้สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมค่ายคุณธรรม					
34	มีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนของครูประจำชั้นอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา					
	ด้านการส่งต่อนักเรียน					
35	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและแก้ไข ปัญหา พฤติกรรมของนักเรียน เช่น การลงโทษนักเรียนที่มี พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ด้วยกิจกรรมพัฒนา โรงเรียน					
36	มีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ขาดเรียน เนื่องจากเหตุผลต่างๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียน					
37	มีการแจ้งข้อมูลกับนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเชิญมาร่วมปรึกษาหารือ ในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน					
38	มีการชี้แจงเหตุผลแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ถึง ความจำเป็นต้องส่งนักเรียนไปรับการช่วยเหลือจาก หน่วยงานที่เหมาะสมกับปัญหานักเรียน ทั้งด้าน สุขภาพและด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์					

39	มีหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่างๆ เช่น โรงพยาบาล สถานบำบัด ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาแต่ละด้าน					
40	มีการประสานงานกับครูและบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วน ในการช่วยเหลือนักเรียนให้ทราบล่วงหน้า ก่อนดำเนินการ เพื่อการเตรียมการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ					
41	มีระบบการติดตามช่วยเหลือนักเรียนและแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ					
42	มีการส่งต่อนักเรียนตามขั้นตอนและลำดับของปัญหา หากปัญหาเล็กน้อย ดำเนินการส่งต่อภายใน เช่น จากครูที่ปรึกษาส่งต่อหัวหน้าระดับชั้น หรือส่งต่องานกิจการนักเรียน					
43	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกฝ่ายประสานความร่วมมือกันในการส่งต่ออย่างมีระบบในการช่วยเหลือนักเรียน					
44	มีการประสานงานการส่งต่ออย่างมีระบบ เพื่อประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 3 แบบเสนอข้อเสนอแนะในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอน

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

.....

.....

.....

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

.....

.....

.....

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน

.....

.....

.....

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน

.....

.....

.....

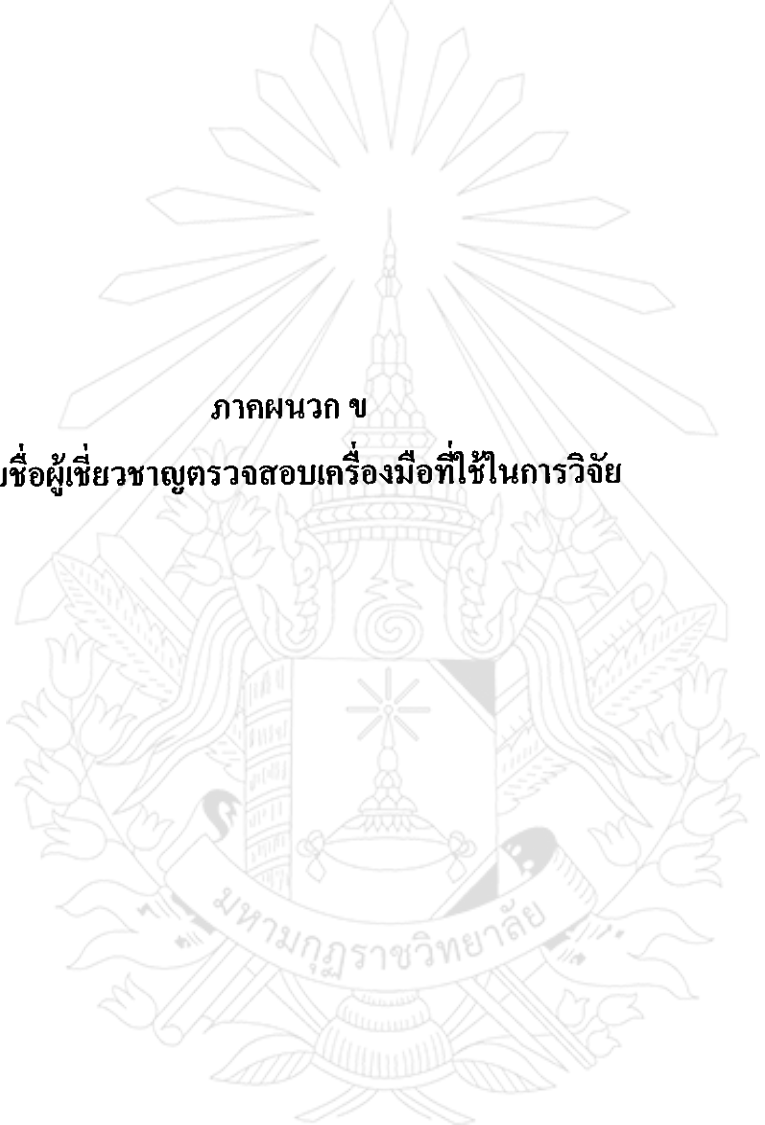
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นายประเสริฐ ทวีพูน

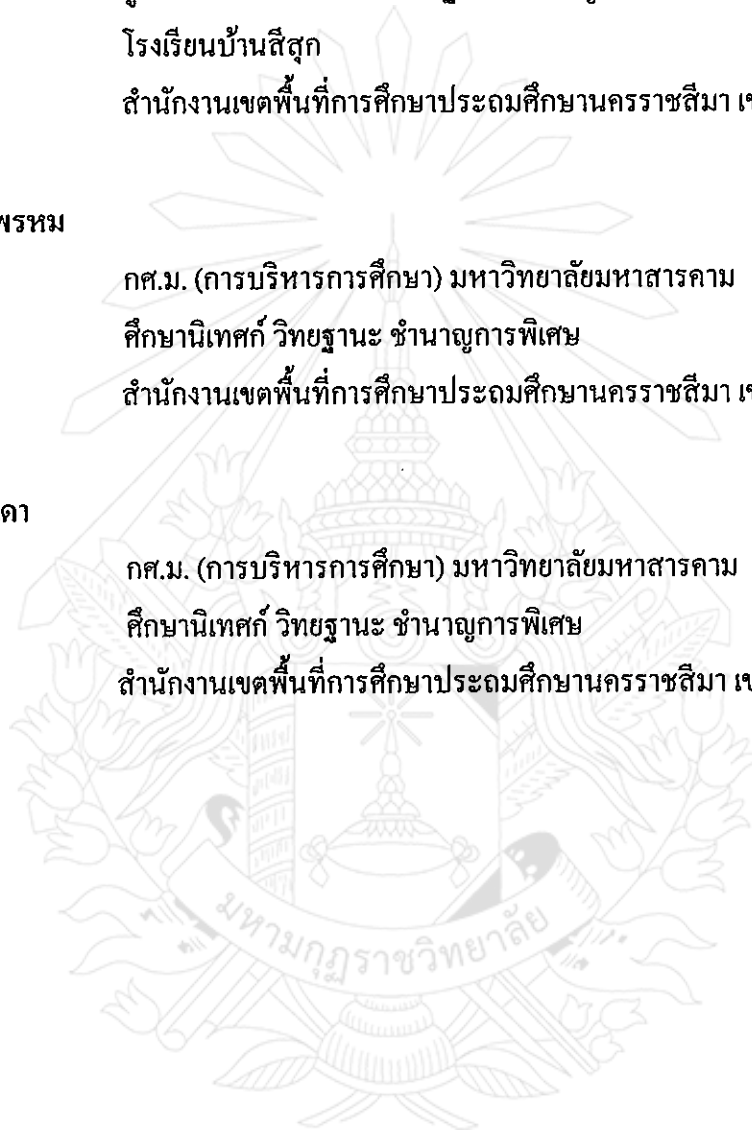
วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านสีสุก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 6

2. นายสมภูมิ อัจฉริยพรหม

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 6

3. นายสมเกียรติ กระเดา

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 6

ภาคผนวก ก

หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 6012(2)/ว338

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คิณี ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

21 มิถุนายน 2556

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายประเสริฐ ทวีพูน

ด้วย นางจิระนันท์ จำนงค์ศิลป์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205114 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6” ในกรณี จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่ ศธ 6012(2)/ว338

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คินทร์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

21 มิถุนายน 2556

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายสมภูมิ อัจฉริยพรหม

ด้วย นางจิระนันท์ จำนงค์ศิลป์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205114 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงาน
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6” ในกรณีนี้ จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บ
รวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, คร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่ ศธ 6012(2)/ว3338

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คินทร์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

21 มิถุนายน 2556

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายสมเกียรติ กระเดา

ด้วย นางจิระนันท์ จันทน์ศิลป์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205114 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6” ในกรณีนี้ จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

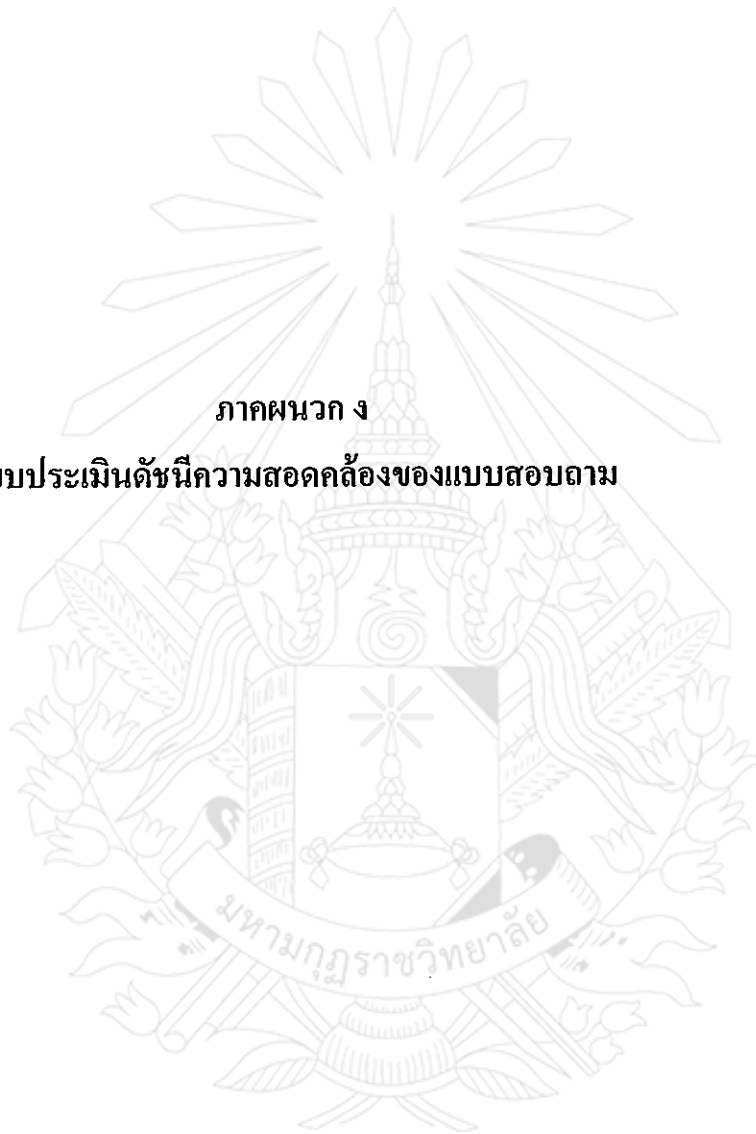
จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, คร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

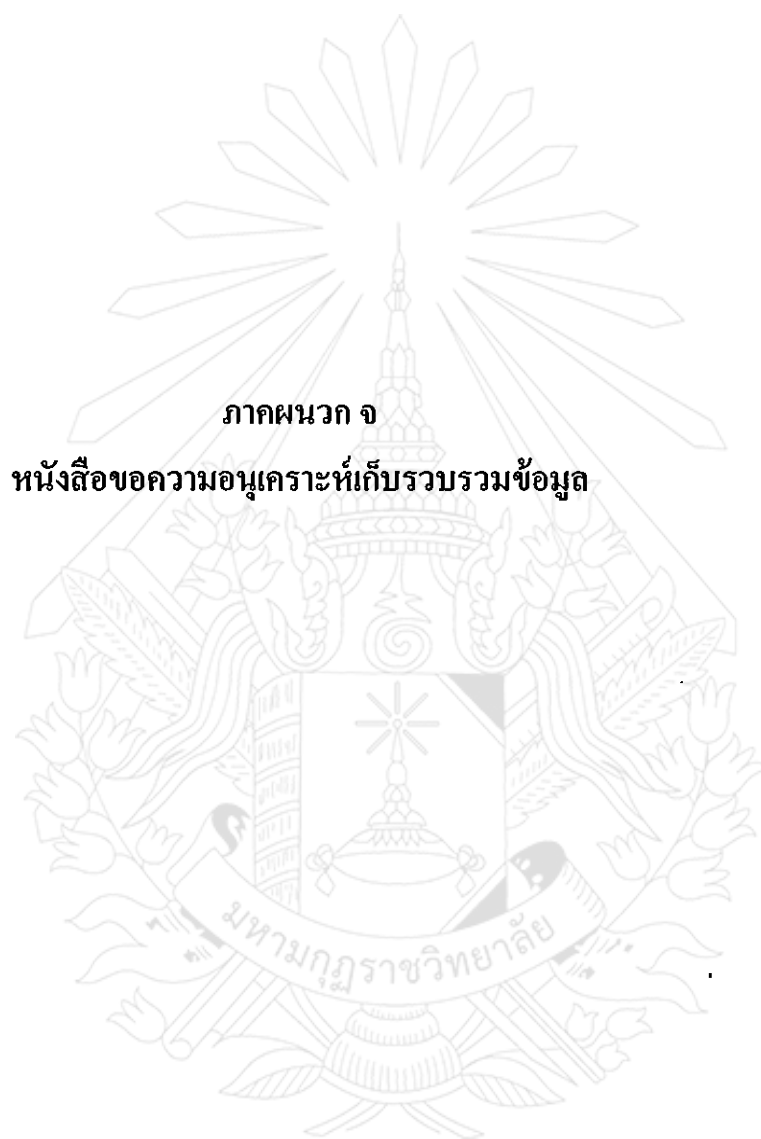
ภาคผนวก ง
แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ตาราง แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของ
แบบสอบถามงานวิจัยเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	N	$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3				
1	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
11	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
12	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
13	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
14	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
15	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
16	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
17	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
18	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
19	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
20	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	N	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3				
21	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
22	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
23	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
24	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
25	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
26	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
27	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
28	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
29	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
30	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
31	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
32	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
33	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
34	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
35	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
36	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
37	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
38	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
39	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
40	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
41	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
42	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
43	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง
44	1	1	1	3	3	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6012(2)/374

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

24 มิถุนายน 2556

เรื่อง ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 6

ด้วย นางจิระนันท์ จำนงค์ศิลป์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205114 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงาน
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 6” โดยมี พระมหาสมัย ผาสุโก, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ
ดร.จรูญ บุญธรรม เป็นที่ปรึกษาร่วม

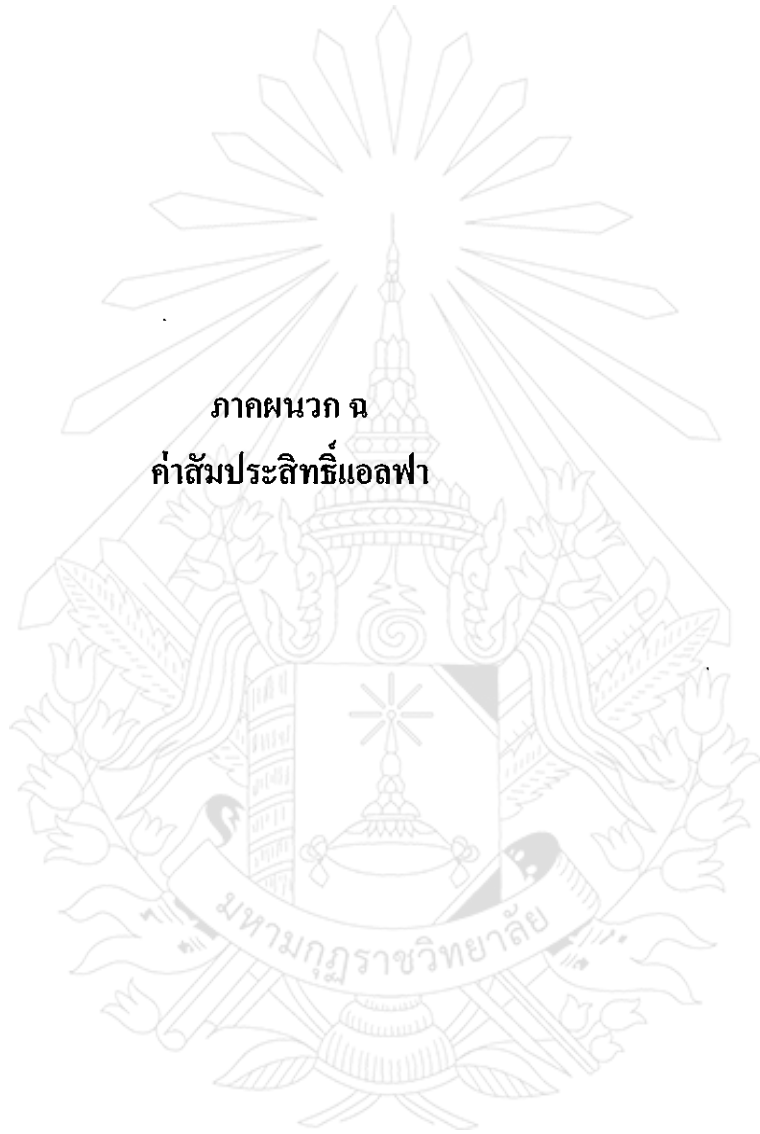
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านเพื่ออนุญาตให้ นักศึกษาดังกล่าว เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้
ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

เจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ฉ
คำสัมภาษณ์พิเศษแอลฟา

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
สถานภาพ	138.2000	646.2345	.1117	.9631
ขนาดโรงเรียน	138.0000	649.3793	-.0155	.9639
รู้จัก1	136.3667	635.4126	.4009	.9624
รู้จัก2	136.7000	626.4931	.4959	.9621
รู้จัก3	136.4667	625.1540	.5404	.9619
รู้จัก4	136.6667	623.7471	.5474	.9619
รู้จัก5	136.7667	612.5299	.6766	.9613
รู้จัก6	136.7000	611.2517	.7512	.9609
รู้จัก7	136.5333	610.4644	.7189	.9611
รู้จัก8	136.6000	610.0414	.7695	.9608
รู้จัก9	136.4667	616.2575	.8340	.9608
รู้จัก10	136.6667	608.9195	.7872	.9607
คัดกรอง1	136.4000	617.9034	.7729	.9610
คัดกรอง2	136.7000	613.7345	.7903	.9608
คัดกรอง3	136.3667	615.7575	.7113	.9611
คัดกรอง4	136.7667	610.5299	.7956	.9607
คัดกรอง5	136.6333	608.5851	.8109	.9606
คัดกรอง6	136.5333	610.3264	.8026	.9607
คัดกรอง7	136.5333	628.1885	.5401	.9619
คัดกรอง8	136.6000	624.4552	.5133	.9620

เสริม1	136.4333	622.9437	.6506	.9615
เสริม2	136.4333	620.3230	.5706	.9618
เสริม3	136.3000	619.2517	.5611	.9619
เสริม4	136.1667	623.1782	.5013	.9621
เสริม5	136.4000	615.0069	.7659	.9609
เสริม6	136.3333	614.2989	.6849	.9612
เสริม7	136.4000	616.2483	.6765	.9613
เสริม8	136.6667	612.7126	.7092	.9611
ป้องกัน1	136.7333	615.4437	.7334	.9611
ป้องกัน2	136.6333	613.3437	.7111	.9611
ป้องกัน3	136.6333	613.5506	.6821	.9613
ป้องกัน4	136.6333	616.1713	.6084	.9616
ป้องกัน5	136.9000	605.6103	.7971	.9606
ป้องกัน6	136.4667	615.7747	.5538	.9620
ป้องกัน7	136.7000	613.8724	.6505	.9614
ป้องกัน8	136.6667	610.3678	.7319	.9610
ส่งต่อ1	136.5667	607.9782	.8024	.9607
ส่งต่อ2	136.5333	618.2575	.6079	.9616
ส่งต่อ3	136.7333	609.2368	.6512	.9615
ส่งต่อ4	137.2333	644.6678	.1723	.9630
ส่งต่อ5	137.1333	642.6713	.2555	.9627
ส่งต่อ6	136.9667	644.9299	.1275	.9632
ส่งต่อ7	136.9000	650.0241	-.0331	.9636
ส่งต่อ8	137.0667	650.2713	-.0461	.9634
ส่งต่อ9	136.9667	644.9299	.1275	.9632
ส่งต่อ10	136.7333	643.9954	.2781	.9627

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 46

Alpha = .9625

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางจีระนันท์ จำนงศิลป์
วัน เดือน ปี เกิด	31 ธันวาคม 2504
สถานที่เกิด	ตำบลสีสุก อำเภอแก่งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา
ที่อยู่ปัจจุบัน	3 หมู่ที่ 1 ตำบลสีสุก อำเภอแก่งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา 30440
วุฒิการศึกษา	
พ.ศ. 2531	สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2539	โรงเรียนบ้านหนองแวงประชาสรรค์ จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2542	โรงเรียนบ้านมุกมันโนนอุดมสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2548-ปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านสีสุก จังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ